

حکومەتی هەریمی کوردستان
وەزارەتی پلان دانا
دەستە یاری هەریم

ئەنجامەکانی پرۆسەی گەمارۆسازی و ژمارەدانا
2009

پارێزگای هەولێر

راپۆرتی ژمارە 2
دامەزرارەکان

دوای 5 سال له دەرچوونی بریاری ئەنجامدانی سەرژمیڤری له سالی 2004، ههولەکان له سالی 2009 چر کران بۆ ئەنجام دانی سەرژمیڤری گشتی دانیشتوان و ئافاھیان له عێراق به گشتی و ههریمی کوردستان به تایبهتی.

ئامادهکاریهکانی سەرژمیڤری له کاتی ئەنجامدانی پرۆسەی گهمارۆسازی و ژماره دانان له سهرتاسهري عێراق و به ههریمی کوردستانیشهوه گهیشتنه لوتکه. ئەم پرۆسهيیهی گهمارۆسازی و ژمارهکردنه يهك قوئانغ له پيش خودی پرۆسهي سەرژمیڤری يهوه دیت و گرنگيهکهی له وهدايه که چوارچيويهکی تهواو له ههموو بوارهکاندا دهخاته بهردهست لهوانهش دانیشتوان، شويینی نيشتهجيیوون، دامهزراوهکان و چالاکیيه نابووړيهکان. دواتر ئەم چوارچيويه بهکار دیت نهك تهنها بۆ دابهش کردنیان لهسهر بژمیڤرهکان تاكو ههر يهکیکیان له رۆژی سەرژمیڤریدا چوارچيويهی کارهکانیان بزانی، بهلكو وهك چوارچيويه بۆ ههموو ئەو رووپيوانهش بهکار دیت که دوای پرۆسهکه ئەنجام دهدرین له گشت بوارهکانی کۆمهلايهتی، تهنروستی، نابووری، خويندن و هتد.

ئەم کاره له ههریمی کوردستان به ههماههنگی لهگهل وهازرتی پهروهردە ئەنجام درا و لهشکریکی ئاماده له مامۆستایانی بهریز راهیڤران بۆ ئەنجامدانی سەرژمیڤری گشتی بهلام بهداخهوه لهبهر دهستیوهردانی سیاسی چهند لایهنيکی دژ بهم پرۆسهييه، نهتهنها سەرژمیڤرييهکه ئەنجام نه درا، تهناهت تاكو ئەمپروش هيچ دهنگ و باسیك نيه لهسهر کاتی ئەنجامدانی و نهگهري دهست پیکردنهوهی سهر له نوێ بۆ ئامادهکاریيهکانی پرۆسهي سەرژمیڤری گشتی.

سهرهراي ههموو ئەمانه، داتای کۆکراو لهم پرۆسهييهدا - که له ناوهراستی سالی 2010 پرۆسهي نوێ کردنهوهی بۆ ئەنجامدرا و تهنها تایبهت بوو به دانیشتوان و يهکهکان و شويینهکانی نيشتهجيیوون- بهردهوام بهکار دیت بۆ دانانی چوارچيويه ههموو ئەو رووپيوانهی که له ههریمی کوردستان و له عێراقیشدا ئەنجام دهدرین.

لێردها پيويسته بهر له ههموو شتيك رۆلی بهرپرسانی بالای حکومهتی ههریم و ههروهها بهریز وهزیری پلان دانان زۆر به بهرزی بنرخینین که توانیان به ههول و تهقهلايهکی زۆر ههموو ئەو لیژنه بالایانهی که له بهغدا بۆ مهبهستی سەرژمیڤری پیکهینرا بوون لێرهش له ههریمی کوردستان لهسهر ناستی ههریم دووبارهیان بکهنهوه وپرای ئەو ههموو دژايهتييهی که دهکرا بۆ ئەوهی ئەم کاره سهرنهگرئ و لیژنهکان تهنها لهسهر ناستی بهغدا بن.

رۆلی بهریزان پارێزگاری ههر سئ پارێزگاکی ههریم و سهرپهرشتیاری ئیدارهي گهرمیان گرنگی خوی ههبوو له سهرپهرشتی کردنی تهواوی پرۆسهکه له ریگای دروست کردنی لیژنهکانی سهر ناستی پارێزگا، قهزا و ناحیهکان که توانییان کارهکان لهسهر ناستی خویان ریك بخهن و ئەو گيرو گرفت و ناستهنگانهی دههاتنه پيش چارهسهریان بکهن.

پيويسته پیزانیی خۆمان ئاراستهي سندوقي دانیشتوانی نهتهويهکگرتوووهکان بکهین که پالپشتی تهکنیکییان پيشکesh کرد له کاتی ئامادهکاریهکان بۆ ئەنجام دانی پرۆسهي گهمارۆسازی و ژماره دانان.

هەروەها رۆلى بەرپۆهەبەرى جى بە جى كارى سەرژمىرى لە ھەريىمى كوردستان كاك محمود عوسمان ديارە كە بە ھاوكارى بەرپۆهەرانى ئامارى پارىزگان، بەرپزان حسيىن كاكل (ب. ئامارى ھەولير)، چياقان عبدالرزاق (ب. ئامارى دھوك) و على صالح (ب. ئامارى گەرميان) بەسەرگەوتوويى سەرپەرشتىي مەيدانىي پرۆسەكەيان ئەنجامدا.

جىي خۆيەتى رۆلى جواميرانەي يەكە يەكەي كارمەندانى دەستەي ئامار لە ديوانى دەستە و لە ھەموو پارىزگانى ھەريىم بەرز بنرخينين كە شەو و رۆزيان كرده يەك بۆ ئەوھى ئەم پرۆسەيە سەرگەوتيت. ھەروەها پيوستە سوپاسى وەزارەتى پەرەردە بكەين كە ئەو پەرى ھاوكاريان پيشكەش كردين لە ريگاي ريگەپيدانى مامۇستايان و دابين كردنى ھۆلەكانى مەشق و راھينان.

لە كۆتاييدا، سوپاسى دانىشتوانى ھەريىمى كوردستان دەكەين كە بەو پەرى بەرپرسيارەتییەو ھاوكارىي تيمەكانى سەرژمىريان كرد بە وەلام دانەوھى پيوست و پيدانى داتاي راست و دروست كە لەئەنجامدا سوودى خودى خويان دەبى لە ريگاي پيشكەش كردنى خزمەتگوزارى و پرۆژە لە لايەن حكومەت و كەرتى تايبەت كە ھەر لەسەر بنەماي ئەم داتايانە دابين دەكرين.

سيروان محمد محى الدين

سەرۆكى دەستەي ئامارى ھەريىم

3-1 ئامانچەكانى راپۇرت

- 1- دەستەبەر كىردى زانىيى ووردهكارى لەبارەى جۇرەكانى بىناكان و دابەشبوونى جوگرافىيان بۇ بەكارهيتانيان لە پلانە خزمەتگوزاريەكان ناوچەپىيەكان و دانانى سىياسەتى و بەرنامەى نىشتەجى كىردن.
- 2- دەستەبەر كىردى زانىيى و داتا لەبارەى تايبەتمەندىيەكانى نشىنگەكان و دۇخى نىشتەجى بوون كە لە دانانىسىياسەت و بەرنامەى نىشتەجى بوون بەكار دەهيتىن.
- 3- دەستەبەر بوونى زانىيى تايبەت بە گەشەكىردى ناوچە گوندنشىنەكان و شارنشىنى، بۇ ئەو كەسانەى دانەرى سىياسەت و پلان و بەرپوۋەبەرن.
- 4- دانانى بناغەپەك بۇ پلان دانانى بەرنامە و سىياسەتە گشتىيەكان بۇ نشىنگە مەرۇپىيەكان و بۇ ھەلەسەنگاندنى ئاستى ھەبوونى نشىنگە و ئاستى پىويستى نشىنگەى نوئ و بۇ ئەنجامدانى لىكۆلىنەوۋە لەبارەى دۇخى بژىوى دانىشتوان لەو نشىنگەى كە نەزەتەن لە كەمەتەن ئاستى پىويست.
- 5- دەستەبەر كىردى زانىيى ووردهكارى لەبارەى دامەزراوەكان و ئەو تايبەتمەندىيەكانى كە پەپوۋەستەن بە چالاكىي ئابوورى و جۇرى كەرتى كار و ژمارەى كاركەران و دابەش بوونە جوگرافىيەكانىيان بۇ سوود وەرگرتەن لىيان لە بواردەكانى گەشەپىدانى ئابوورى و كۆمەلەپەتى.
- 6- دەستەبەر بوونى زانىيى لەبارەى ژمارەى خىزانەكان و نشىنگەكان و دابەش بوونى جوگرافىيەكان.
- 7- دەستەبەر بوونى زانىيى شىاو بۇ بەراوردكىردن لەگەل ئەو رووپىو و سەرمىريپانە تايبەتانەى پەپوۋەستەن بە تىكراي ھەبارەى خىزان و بىناكان و نشىنگەكان و دامەزراوەكان و خاوەندارىتەيپە كشتوكالىيەكان.
- 8- دەستەبەر كىردى زانىيى ھەمەلەپەنە بۇ لىكۆلىنەوۋە و توپىزىنەوۋەكان.

بەشى دووم

1-2 دابەش بوونە جوگرافى و ئامارى و كارگېرىيەكان

(*) دابەش بوونە جوگرافىيەكانى عىراق

بەپپى رېبەرى جوگرافىيە عىراق كە لە گشت سەرژمىرىيەكانى پېشوووترى عىراق پىشتيان پى بەستراوہ بۆ وەرگرتنى ھىماى پارىزگا و قەزا و ناحىيەكان، پارىزگاكان بۆ سى بەش دابەش كراون. بەشى يەكەم 5 پارىزگا لە خۆ دەگرېت كە برىتتىن لە (دھوك، موسل (نەينەوا)، سلىمانى، كەركوك و ھەولېر) و ھىماى 1 يان پېدراوہ و ھىماى ئەم پارىزگاپانە لە 11 ھە دەست پېدەكات تاكو 15 بە رىز. بەشى دووم 8 پارىزگا لە خۆدەگرېت كە برىتتىن لە (دىالا، ئەنبەر، بەغدا، بابل، كەربەلا، واسى، سەلاحەددىن، نەجەف) و ھىماى 2 يان پېدراوہ و ھىماكانىيان لە 21 ھە دەست پېدەكات تاكو 28 بە رىز. بەشى سىيەمىش 5 پارىزگا لە خۆ دەگرېت كە ئەوانىش برىتتىن لە (قادسىيە، موسەننا، زىقار، مىسان، بەسەر) و ھىماى 3 يان پېدراوہ و ھىماكانى ئەم پارىزگاپانە لە 31 ھە دەست پېدەكات تاكو 35 بە رىز.

ھەروەھا بۆ ھەر قەزايەك لە ناو پارىزگاكاندا ھىمايەك دەست نىشان كراوہ كە لە دوو پاىە پېكدېت و ھەروەھا بۆ ھەر ناحىيەكەش لە ھەر قەزايەك ھىمايەك داندراوہ كە ئەویش لە يەك پاىە پېك دېت و بەم شىوہيە ھىماى ھەر يەكەيەكى كارگېرى لە 5 پاىە پېكدېت.

بۆ ژىنگەش (شارنشىن و گوندنشىن) ھىمايەك داندراوہ كە ئەویش لە يەك پاىە پېكدېت و ھىمايەكەش بۆ گەرەك يان كەرت لە ناو ناحىيە داندراوہ كە لە 3 پاىە پېكدېت و ھەر بەم شىوہيە ھىمايەكەش بۆ ھەر گوندېك داندراوہ لە ناو كەرتەكاندا كە ئەویش لە 3 پاىە پېكدېت، بەم پېيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۆ ھەر شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 12 پاىە پېكدېت.

لەم سەرژمىرىيەش ھەر پەپرەوى ئەو دابەشبوونە جوگرافىيە كراوہ كە بۆ پارىزگا و قەزا و ناحىيە و ژىنگە (شارنشىن و گوندنشىن) ھەكان داندراوہ بەلام ھىمايەكى تايبەت بۆ ئاوەدانىيەكان (حى) لە نىو ناوچە شارنشىنەكانى ناحىيەكان داندراوہ كە لە 3 پاىە پېكدېت و لە 101 دەست پېدەكات و بە 299 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گەرەكانەى سەر بە ئاوەدانىيەكان داندراون و ئىنجا ھىمايەكى تايبەت بۆ كەرتەكان لە نىو ناوچە گوندنشىنەكانى شارەدېيەكان داندراوہ كە لە 3 پاىە پېكدېت و لە 301 دەست پېدەكات و بە 999 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گوندانە ديارىكراون كە سەر بە ھەر كەرتىكەن. پاشان ھىمايەكى تايبەت بۆ ھەر گەرەكەك داندراوہ لە ناو ئاوەدانىيەكەدا كە لە 2 پاىە پېكدېت و لە 01 ھە دەست پېدەكات و بە 99 كۆتايى دېت و ھەروەھا ھىمايەكەش بۆ گوندەكان داندراوہ لە نىو كەرتەكاندا و لە 2 پاىە پېكھاتوو و بە 01 دەست پېدەكات و بە 99 كۆتايى دېت. بەم پېيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۆ ناوھىنانى شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 11 پاىە پېكدېت.

بۆ مەبەستى سەرژمىرى گشتى دانيشتوان و نشىنگەكان ھىمايەك لەسەر ئاستى گەرەك درووست كراوہ كە لە 5 پاىە پېكدېت و ھىماى دەست نىشانكراو بۆ ھەر گەرەك يان گوندېك ھىمايەكى تاقانەيە و دووبارە نابىتەوہ لە ھىچ شوپىنېكى تر لەسەر ئاستى بچووكترىن يەكەكانى كارگېرى (گەرەك/ گوند). ئەكرېت لە رىگاي ئەم ھىمايەوہ ھەموو گشت زانىارىيەكانى تايبەت بە پارىزگا، قەزا، شارەدې ژىنگە (شارنشىن/ گوندنشىن)، (ئاوەدانى/ كەرت)، (گەرەك/ گوند) بەدەست بىن.

★ دابەش بوونە ئامارپپەکان

بۇ دابەش بوونە ئامارپپەکان سىستەمى ناوھىنان و ژمارەکردنى پەپرەو كراو لە ئاودەدانى و كەرتەكاندا رەچاو كراو و بە پىپى ئەم سىستەمەش ناحىە لە ناوچە شارنشىنەكاندا بەسەر چەند ئاودەدانىيەكدا دابەش كراو كە ژمارەيان 4446 ئاودەدانىيە، و لە ناوچە گوندنشىنەكاندا بەسەر كەرتدا دابەش كراو كە ژمارەيان 9740 كەرتە لە ھەموو عىراقدا و ھەر ئاودەدانىيەكەش بەسەر يەك يا چەند گەرەكەكدا دابەش كراون كە كۆى گشتى يان 6464 گەرەكە، ئەمە لە كاتىكدا كە ھەر كەرتىك بەسەر چەند گوندىكدا دابەش كراو كە كۆى گشتى گوندەكان لە ھەموو عىراق 18896 گوندە، دواتر ھەر ھەموو گوندىك و گەرەكەك بەسەر چەند بلۆكىك دابەش كراون ئەويش بە پشت بەستن بە ژمارەى بىناكان كە كۆى ھەموو بلۆكەكان لە عىراقدا 70051 بلۆكە.

★ دابەش بوونە كارگىرپپەكان

ھەريىمى كوردستان لە رووى كارگىرپپەو 3 پارىزگا پىكھاتوو كە بە سەر چەند يەكەكانى كارگىرپ دابەش كراون بە ناوى قەزا كە ژمارەيان (32) قەزايە لە ھەموو ھەريىمى كوردستاندا و ھەريەك لەم قەزايانەش بەسەر چەند شارەدى يەكدا دابەش كراون و كۆى شارەدى يەكان لە ھەريىمى كوردستان 128 شارەدى يە. ھەر قەزايەك لە يەك يان چەند شارەدى يەك پىكدىت و ھەر شارەدى يەكەش بۇ ژىنگەى شارنشىن و گوندنشىن دابەش كراو. ژىنگەى شارنشىن بەسەر چەند ئاودەدانىيەك و ھەر ئاودەدانىيەكەش بەسەر چەند گەرەكەك دابەش كراو كە بچووكتىن يەكەى كارگىرپپە لە شارنشىندا. ھەروەھا ژىنگەى گوندنشىن لە ناحىەدا بەسەر چەند كەرتىك و كەرتەكانىش بەسەر چەند گوند دا دابەش كراون، ئەمەش بچووكتىن پىكھاتەى پشت پى بەستراو لە ناوچە گوندنشىنەكاندا. خشتەى خوارەو ژمارەى قەزا و شارەدىكانى پارىزگاكانى ھەريىمى كوردستان روون دەكاتەو.

خشتەى ژمارە (1)؛ دابەش بوونى ژمارەى قەزا و شارەدى يەكان بە پىپى پارىزگاكان

ناوى پارىزگا	ژمارەى قەزاكان	ژمارەى شارەدى يەكان
ھەولير	9	41
سليمانى	16	61
دھۆك	7	26

2.2 پىناسە گشتىيەكان

❖ سەرژمىرى

پرۆسەيەكى گشتىيە بۇ ژماردى گشت تاكەكانى زىندوو (عىراقىيەكان و بىانييەكان)، ئەوانەى لەناو سنوورى جوگرافىيى عىراقدان لە ساتىكى ديارىكراودا، ھەروەك كۆكردنەو و تەياركردن و ھەئسەنگاندن و شىكردنەو و بلاوكردنەو گشت زانىارىيە ديموگرافى و ئابوورى و كۆمەلەيەتيەكانى پەيوەست بەم كەسانە لەخۆ دەگرىت. ھەروەھا بۇ زانىنى دابەشبوونى جوگرافىانە و تايبەتمەندىيە جياوازەكانيان بە بى ھىج لا بردن يان دووبارە بوونەوھەك.

❖ يەكەكانى كارگىرى

مەبەست لىي ھەريىم و پارىزگا و قەزا و ناحىەكانە بەپىي سنوورى كارگىرپپان.

❖ ناوۋەندى يەكەي كارگىرى

مەبەست لىي ناوۋەندى قەزا يان ناحىيە.

❖ سنورى شارەۋانى

ئەو سنورىيە كە لەلەين شارەۋانىيەكانەو دىارىكراو بۇ ناوچەيەك بۇ راپەپاندنى خزمەتگوزارى شارەۋانى.

❖ شارنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە سنورى شارەۋانىيەكان.

❖ گوندنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە دەرەۋى سنورى شارەۋانىيەكان.

❖ گەرەك

گەردبۈۋەنەۋەيەكى شارنشىنانە دانىشتوانە لە بىنا و نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرەكدا، ھاسى يان پەرش و بلاۋن و ژمارەيەكى دىارى كراۋى ھەيە كە لەسەرى رىكەوتوون يان لە دۆخىكى دان پىدانراۋى ناوخۆيى دايە و بەمەش لە شوپنەكانى تر جىادەكرىتەو. ھەرۋەھا سنورى ئاشكراى ھەيە، لە يەك يان چەند بلۆكىك پىك ھاتوۋە.

❖ كەرت

دابەش بوۋنىكى كارگىرپىانە گوندنشىنە و لە گوندىك يان زياتر پىك ھاتوۋە و دانىشتوانى لە نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرەكدا دەژىن كە دراۋسىيە يەك يان پەرش و بلاۋن و ناو و ژمارە دىارى كراۋى دانپىدانراۋى ھەيە لە ناوخۇدا، سنورى ئاشكراى خۇى ھەيە. ئەگونجى كەرتىك كەس تىيادا نەژىت.

❖ گوند

گەردبۈۋەنەۋەيەكى گوندنشىنانە دانىشتوانە كە تىيادا كەسانىك لە نىۋو خانوو يان لارى (كەپر) يان چادىر بەيەكەو لكاودا دەژىن، بەزۇرى سەرقالى پىشەى كشتوكال بەھەموو جۇرەكانىيەو و ناۋى دىارىكراۋى ھەيە و لەناوخۇدا دانپىدانراۋە و سنورى روون و ئاشكراى ھەيە كە لە شوپنەكانى تر جىاي دەكانەو.

❖ بلۆك

كۆمەللىك بىنايە كە دەگونجى گەرەك/گوند يان بەشىكى بىت و ئەتوانى سنورى جىا بىكرىتەو لەسەر زەوى و وپنەى لە سەر نەخشە بىكىشىرى و ژمارە ھىماى بدريتى، سنورى روون و ئاشكراى خۇى ھەيە كە دەتوانى بە ئاسانى بناسرىتەو. لە نىكەى (70-100) خانوۋى ئاسايى يان كەمتر لەو بەپىي جۇرى خانوۋەكان پىك دىت. نەردى رىزبەندى دەدرىتى لەنىۋو سنورى گەرەك يان گوند، بەلام بلۆك يەككى نىە لە يەكە كارگىرپىيە پشت پى بەستراۋەكان بەلگو دابەشكردى گەرەك، بەمەبەستى ئاسانكردى بەرپوۋەبردنى پروسەى سەرژمىرى.

رېگىيەكى گىشتى يان تايىبەتە دەچىت بەرەو دەرۋازە بىنايەك يان زياتر، دىگۈنچى شەقام يان كۆلەن شۇستە يان قىرتاۋ كرابىت يان نەكرابىت (خۇل بىت) ئەگۈنچى رېك بى يان خوار و خىچ، ئەگۈنچى لەھەردوۋلاۋە كراۋە بى يان لەلەيەكەۋە داخراۋ بى، دىكرىت بۇ شەقام ناو و ژمارەى جياۋاز لەشەقامەكانى تر يان كۆلەن ھاۋسى يان نىزىكەكانى ھەبى، ناكرىت ناۋى نەبىت، دىتوانرىت ئەو ناۋەى كە پىيى دىناسرىتەۋە سىفەتتىكى فەرمىي ھەبىت يانىش ھىچ سىفەتتىكى فەرمىي نەبىت.

بىنايەكى سەربەخۇيە كە لەسەر خۇي ۋەستاۋە و لە ژوورېك يان زياتر يان پانتايى تر پېك دىت و سەققىك داي پۇشيوە و زۆر جار دىگۈنچى بە دىۋارىكى دەرەكى دەور درابى يان دىۋارە جيا كەرەۋەكەى لە بناغەۋە تا سەقق درىژ بىتەۋە. دىگۈنچى سەققى خانوۋەكە تەنيا لە سەر چەند پاىيەك رابوۋەستى. دىكرىت خانوۋەكە سەققى نەبىت و لە پانتايەك پېكەتەبى كە چوار دەورى دىۋار كرابىت. و دىكرىت خانوۋەكە لە ھەر مادەيەكى بىناسازى پېكەتەبىت. دىكرى لە يەك نەۋم يان زياتر پېكەتەبىت. بۇ ھەر خانوۋىەك دەرگايەك يان زياتر ھەيە كە لە رېگا يان لە كۆلەنەۋە ئەگات بە ھەموو يان زۆربەى بەشەكانى.

خانوو بۇ مەبەستى نىشتەجى بوون، بازىرگاني، پىشەسازى، يان بۇ پېشكەش كىردى خىزمەت گوزارى بەكاردىت. دىكرى بىكرىت بە كارگە يان شوپىنى بازىرگاني يان شوپىنى نىشتەجى بوونى سەربەخۇ يان تەلارى نىشتە جى بوون يان بازىرگاني يان عەمبار يان سەرداب يان كۆگاي دانەۋىلە يان ھەر شىتىكى تر.

ئەگۈنچى بىنا لە ژمارەيەك خانوۋى نىشتەجى بوون پېك ھاتىت ۋەكو تەلارە نىشتەجىيەكان يان ئەو نىشىنگانەى لە دوو نەۋم پېك ھاتوون و ھەريەكيان دەرگاي چوونە ژوورەۋى سەربەخۇيان. لەكاتى ھەبوونى يەك دەرگاي چوونە ژوورەۋى ھاۋبەش، پاشكۇكانى بىنا ۋەك (گەرەج — دوكان — تۋاليت — كۇگا) بە پېكەتەۋى سەردەكى بىنا دادەنرىت نەۋەك بىنايەكى سەربەخۇ. لە سەزىمىرىدا ئەم شوپىنانە بە بىنا دادەنرىن:

- زەۋىي پەرزىن كراۋ (سىياچ دراۋ) ئەگەر ھەموۋى يان بەشىكى بەكار ھىنرابىت بۇ نىشتەجى بوون يان ئىش كىردن يان بەكار نەھاتىت.
- زەۋىي سەقق نەكراۋ كە ئىشى تىدا دىكرى ۋەك دروست كىردى بىلۇك يان كاشى يان بەرد ... ھتد.
- ئەو بىنايەى لە ژىر دروست كىردىدەيە ئەگەر بناغەى بۇ داندىرا بىت و ھەر چوار دىۋارى بۇ كرابىت و بەلەى كەم يەك نەۋمى سەققى بۇ كرابىت.
- بىناى پەراۋىز خراۋ چ بە شىۋەى ھەمىشەيى يان كاتى بىت لە كاتى گەمارۇسازىدا بە بى رەچاۋ كىردى ئەو ماددەيەى پىيى دروست كراۋە ۋەك (چادر، كوڭ، چىغ، ... ھتد) و لەسەر زەۋى يان ئاۋدا جىگىر كرابىت و بۇ نىشتەجى بوون يان كىركىدن يان ھەردوۋىكان بەكار ھىنرابىت.
- ئەو نەفەر ھەلگەر و پاپۇرانەى كە لە بەندەردەكان و ئاۋە ھەريمايەتتەيەكانى عىراقدان و بە شىۋەيەكى بەردەۋام جىگىر كراۋن و بۇ نىشتەجى بوون يان بۇ كىركىدن بەكار ھىنراۋن.
- عەربانە و بۇدى ئۆتۈمبىلەكان كە لە سەر زەۋى بەشىۋەى بەردەۋام يان كاتى لەسەر زەۋى جىگىر كراۋن لە كاتى گەمارۇسازىدا ئەگەر ۋەك شوپىنى نىشتەجى يان دامەزراۋە بەكارھىنرابن.
- ھەريەك لە تانكى ئاۋ و ۋىستگەى بەھىزكىردى كاربە و باخچە و گۆرەپانە گىشتىيەكان و بىناى جۇلكراۋ كە شىۋا نەبىت بۇ نىشتەجىبوون يان بەكارھىنان گەمارۇ نادىرېن مەگەر لەناۋىدا چىشتخانە يان چاپخانە يان مالىك ھەبىت كە ئەۋكات بە بىنا يان دامەزراۋە دادەنرىت. ھەروەھا چەتر و شوپىنەكانى ۋەستانى پاس و پردەكان بە بىنا ئەژمار ناكىرن.

❖ دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەوی بینا

دەرگا یان دەرەزەییەك كە بەردەو شەقام یان رێرەو یان رێگە یان قادرمە بیټ و بچێت بەردەو پێكەتەكانی بینا و نەۆمەكانی. دەرگای بینا زیاتر لە یەك دەرگای وەك یەكی ھەبێت و ئەوەیان كە زۆرتر بەكار دەھێنرێت وەكو دەرگای سەرەکی دادەنرێت.

❖ دەرگای لاوەکیی بینا

ھەر دەرگایەك یان دەرەزەییەك كە مەرجەكانی باس كراو لە دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەو نەیانگرێتەو بە دەرگای لاوەکی دادەنرێت.

❖ نمرە سەرژمێریی بینا لە بۆكدا

ئەو نمرەییە كە تایبەتە بەكارەكانی سەرژمێری و بە بۆیاخ لەسەر بیناكان دادەنرێت بۆ ئاسانکردنی كارەكانی سەرژمێری. ئەم ژمارەلێدانە لەسەر ئاستی بۆكە، (واتە لە ھەر بۆكێك بەژمارە (یەك) دەست پێ دەكات و بەردەوام دەبێت تا دوایین بینا لە بۆكەكەدا و بەشیوەی یەك لە دواى یەك). ئەمە بە پێی پلانی تایبەت بە ژمارەلێدانەو دەرگای (جا ئەگەر پلانەكە ژمارەلێدانى شار بیټ یان لادى).

❖ نمرە یەكە لە بینایەكەدا

مەبەست لێی ژمارە لێدانى پێكەتەكانى بیناكەییە لەشوقە و دامەزرادەكان و مالهەكان ... ھتد. بۆ ھەر بەشیك لەم پێكەتەكانە ژمارەییەك دادەنرێت بەپێی پلانی تایبەت بە ژمارەلێدان و ئەم ژمارەییە لە ھەر بینایەكەدا لە (1) مە دەست پێدەكات و بەردەوام دەبێت تا دوایین یەكەى بیناكە و بە شیوەی یەك لە دواى یەك.

3.2 پێناسە سەرەکییەكانى تایبەتە نەندییەكانى بیناكان و نشینگەكان و خێزانەكان

❖ جووری بینا

- بیناكان پۆلین دەكرێن بۆ:

- 1- **بالەخانە:** بینایەك كە پێك ھاتوو لەدوو نەۆم یان زیاتر بەبێ رەچاو كردنى ئەوێ كە نەۆمەكە لە سەر زەویە یان لە ژێرەویە (زیاتر لە یەكەییەكى نیشەجێ بوون)، قادرمەییەكى ھەییە لە ناوچۆ یان لەدەرەو كە بۆ ھەموو نەۆمەكانى بیناكە بەكار دێت و لەوانەییە تەنھا بۆ مەبەستى نیشەجێ بوون بەكاربێت ئەگەر ھەموو یەكەكان ھى نیشەجێ بوون بن یان بۆ نیشەجێ بوون و كار كردن بەكار دەھێنرێت یان تەنھا بۆ مەبەستى بازركانى بەكار دێت.
- 2- **خانوو:** بینایەكى بە تەنھایە كە پێك ھاتوو لە یەكەییەكى نیشەجێبوون و خێزانێك یان زیاتر بەكارى دەھێنن بۆ نیشەجێ بوون یان بۆ كاركردن و نیشەجێ بوون لەیەك كاتدا و ئەكرێت بە بیناكەى ترەو لكا بێت (چەسپاو) و لە ژوورێك یان زیاتر پێكەتەبێت.
- 3- **كەپر یان زنج:** لانەییەك یان بینایەكى سەربەخۆى كاتییە بە ماددەى خاوە دروست كراوە كە زۆر و بەردەستە وەك قور، قامیش، گەلاى دار و تەنەكە و تەختەى كانزایی (چینكۆ) یان تەختەى دار و تەنھا بۆ نیشەجێ بوون یان بۆ كار و نیشەجێ بوون لەیەك كاتدا، بەكار دێت.
- 4- **چادر (خیمە) یان رەشمان:** لانەییەكە لە پێستى خوشتر یان خورى یان قوماش دروست دەكرێت و دەتوانرێت بە ئاسانى بچۆلێنرێت و بگوازرێتەو.
- 5- **كەرفان:** بینایەكى پێشتر ئامادەكراوە، بەشیوەییەكى كاتى یان ھەمیشەیی جیگیر كراوە و ماددەى سەرەکیی دروست كردنى دار، ئاسن یان چینكۆییە و بۆ كار یان نیشەجێ بوون بەكار دێت.

6- دامەزراوە يان كارگە: بىنايەكە بەكاردىت بۇ كار، داگىر كراوە بە دەزگايەكى حكومى يان ناحكومى و دەكرىت بەشېكى تايبەتى تىدا بىت بۇ بەكارهينانى پاسەوانەكان. دەكرىت دامەزراوەكە شوپىنىكى نىشتەجى بوونى بەكۆمەل بىت كە لە بنەرەتدا بۇ لەخۇگرتنى كۆمەلە كەسانىك دروويت كرايىت كە دۇخىكى ھاوبەش كۆيان دەكاتەو وەك نەخۇشخانە، بەندىخانە، شوپىنى نىشتەجى بوونى كرىكاران يان قوتابيان، ... ەتد. ھۆتىل و مۆتىلەكانىش بە دامەزراوە دادەنرىن.

7- مۆل يان سەنتەرى بازارگانى: بىنايەكە چەندىن رۆلى دەبىنىت و لە بنەرەتدا وەكو ناوەندىكى تەواو بازارگانى درووست كراوە و بەكاردىت گشت ھۆم و پىكھاتەكانى بۇ چالاكى ئابووورى بەكار دەھىنرىن.

8- لە دروست كردندا: ئەو بىنايە يە كە بناغە و چوار ديوار و بەلای كەم سەقى ھۆمى يەكەمى بۇى كراوە (نىشانەكانى روون بن) و ھىشتا تەواو نەبوويىت و شياو نەبىت بۇ بەكارهينان لە كاتى سەرژمىرى دا.

◆ نشینگە

بىنايەكە يان بەشېكە لە بىنايەك، شوپىنى مانەوويە و جيا و سەربەخۆيە، لە بنەرەتدا بۇ نىشتەجى بوونى خىزانىك يان زياتر ئامادە كراوە جا بۇ ھەر شتىكىش بەكار ھىنرايىت لە كاتى سەرژمىرىدا. چ لە كاتى گەمارۆسازىدا بەكار ھىنرايىت لە لايەن خىزانىكەو يان زياتر، يان داخراو بىت، يان چۆل بىت و كەسى تيا نەبىت. خىزانىك يان زياتر تىيدا بن، دامەزراوەيەك يان زياتر بەكاريان ھىنرايىت، ياخود لەكاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا لە ژىر درووستكردندا بىت. نشینگەكە چوونەژوورەوويەكى سەربەخۆى ھەيە كە بەكاردىت بۇ ھاتن و رۆيشتن پىيدا بە بى ئەووى ناچار بن بە نشینگەيەكى تردا تىيەرن. نشینگە لە ژوورىك يان چەند ژوورىكى لكاوى خاوەن يەك دەرگای چوونە ژوورەو يان چەند ژوورىكى جيا جيا و ھەرودھا پاشكۆكانى پىكدىت.

بۇ مەبەستى سەرژمىرى و بۇ ئەووى كەس لە پرۆسەى ژماردىنى دانىشتوان بى بەش نەبىت، ھەر شوپىنىك كە لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا كەسنىك يان زياتر بە شىوويەكى راھاتوو تىدا بن و ھىچ شوپىنىكى ترى نىشتەجى بوونى راھاتوو ترىان نەبىت بە نشینگە دادەنرىت تەنانەت ئەگەر بۇ مەبەستى نىشتەجى بوونىش درووست نەكرايىت بۇ نموونە وەكو دوكان يان چىشتخانە. بىناى بەلاو نراو كە بۇ نىشتەجى بوونى مرۆف شياو نەبىت، بە نشینگە داناندرىت. لەبەر ئەمە نشینگەكان دابەش دەكرىن بەسەر ئەمانەى خوارەو:

• يەكەى نىشتەجى بوون:

شوپىنىكى مانەووى جياكراو و سەربەخۆيە كە بۇ نىشتەجى بوونى خىزانىك يان زياتر ئامادە كراوە، ياخود يەكەيەكى ئامادەنەكراوە بۇ نىشتەجى بوون بەلام خىزانىك وەكو نشینگەيەك بەكارى دەھىنىت لە كاتى سەرژمىرى كردندا و ئەمانەى خوارەو دەگرىتە خۆى:

(ا) خانوو و شوڤە: ئەو شوپنەى كە ھەموو يان چەند بەشېكى پىداويستىيە بنەرەتتىيەكانى نىشتەجى بوون (وەك چىشت لىنان، شوپىنى شووشتن، ئاوى راكيشراو بە بۆرى و ئاودەست) تىدا بىت جيا لەووى لە كاتى سەرژمىرى كردندا چۆل بىت يان خىزانىك يان زياتر لە خىزانىك تىيدا بژىن.

(ب) يەكەكانى نىشتەجى بوونى كاتى: ئەو شوپنەى بە ماددەى خاوى بەردەستى وەك قامىش، گەلای دار و (بەردى) يان ھەر شتىكى ترى ھاوشىو وەكو كۆخ و كەپر درووست كراپن و پىكھاتە سەرەككىيەكانى نىشتەجى بوونيان تىدا نەبىت.

(ت) يەكەكانى نىشتەجى بوونى جولاو: كە وەك شوپىنى نىشتەجى بوون بەكار دىن لە كاتى سەرژمىرىدا، وەك چادر، رەشمال، كەلەك يان كەشتى، ڤارگۆنەكانى شەمەندەڤەر، بەلەم، خانوو سەرناو، ئەو شتانەى كە رادەكيشرىن وەكو كەرەڤان، ... ەتد.

(ب) يەككەكانى نىشتەجى بوونى پەراۋىز خراۋ: كە درووست نەكران يان ئامادە نەكران يان نەگۈرداۋون بۇ شوپىنى نىشتەجى بوونى مرۇق بەلام وەكو يەككە نىشتەجى بوون بەكار ھېنراۋون لە كاتى سەرژمىرىدا، بۇ نموونە يەككەكانى نىشتەجى بوون لە كۆگكانى دانەۋىلە، تەۋىلەكان، گەراجەكانى گواستەۋە، ئەشكەۋتەكان و شتى ترى لەم جۇرانە. ھەرۋەھا ئەو يەككەكانى كە لە بنەردەدا بۇ نىشتەجى بوونى مرۇق درووست كراۋون بەلام دواتر بەلاۋە نراۋون و بەھۋى تىكچوۋونيان گشت خزمەتگوزارىيەكانى ناويان راۋەستاۋون، ئەگەر لە كاتى سەرژمىرى كردن كەس يان كەسانىك تيا بژين.

(ج) ئەو يەككە نىشتەجى بوونانەى ناۋ دامەزراۋەكان كە كەسانىك تياپاندا دەرژين، وەكو نىشىنگەى پاسەۋان يان بەرپۈۋەبەرى دامەزراۋەكە.

• نىشىنگەى گشتى:

جۇرئىك شوپىنى ترە كە لە روۋى درووست كردنەۋە جيا و سەربەخۇيە و بۇ تىدا بەسەر بىردنە و بۇ نىشتەجى بوونى كۆمەلانىكى گەۋرەى تاكەكان درووست كراۋە كە دۇخى ھاۋبەش يان بارىكى تايبەت ياخود ئامانجى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە. بەگشتى لەم جۇرە شوپىنانە شتەكان ھاۋبەشە ۋەك شوپىنى چىشت لىنان، ژوۋرى دانىشتن، شوپىنى نوۋستن، گەرماۋ و ئاۋدەست كە ھەموو كەسانى نىۋ ئەم نىشىنگەى بەھاۋبەشى بەكارىان دەھىنن و بىرىتىن لە:

(ا) ئەو بىنپانانەى مانەۋە تياپاندا بە كرى دەستەبەر دەبن ۋەك ھۆتىلەكان، مۆتىلەكان، پانسيونەكان و ئەو خانۋانەى ژوۋرى راخراۋ بە كرى دەدەن.

(ب) ئەو شوپىنانەى مانەۋە تياپاندا بە شىۋەى كۆمەلانى گەۋرەى خەلگانىكە كە ئامانجىكى گىشتى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندىى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە وەكو نەخۇشخانەكان، بەشە ناۋخۇيەكان، كەنىسەكان، زىندانەكان، خانۋەكانى چاۋدىرى كۆمەلەيەتى، خانۋەكانى پەككەۋتە و بەسالچوۋەكان، شوپىنەكانى مانەۋەى رەبەن و راھىبەكان، دىرەكان و كەنىسەكان كە ئەم شوپىنانە لە كاتى سەرژمىرى كردندا شوپىنى مانەۋەى راھاتۋو بن.

(ت) بىنپاى ئامادە كراۋ بە مەبەستى مانەۋەى كاتىي ئەو كەسانەى چالاكى يان بەرژەۋەندىى ھاۋبەشيان ھەيە ۋەكو سەربازگەكان، كەمپى ناۋاردەكان، كەمپى كرىكارانى چالاكىيەكى تايبەت.

❖ ھۆتىل يان خانەى پشۋودان يان كۆمەلگەى گەشتىارى

- بىنپاى درووست كراۋى جىگىرن و بەرامبەر بە كرى ديارىكراۋ ھەۋانەۋەيان تيا دەكرىت.
- **بەشى ناۋخۇيى:** شوپىنى مانەۋەى جياكران و لەسەر خۇى ۋەستاۋە و تايبەت بە نىشتەجى بوونى كۆمەلە خەلگانىكى ديارىكراۋ كە بەرژەۋەندىى ھاۋبەشيان ھەيە درووستكراۋە، وەكو قوتاىيەكان لە بەشە ناۋخۇيەكان يان خانەى مانەۋەى پىشكەكان و ھى تر.
 - **خانەى چاۋدىرى كۆمەلەيەتى:** بە دەزگايەكى بى قازانچ دادەنرىت كە بۇ جىنپىكى ديارىكراۋى دانىشتۋان بەخۇراپى خزمەتگوزارى پىشكەش دەكات، ۋەك خانەكان چاۋدىرى كردنى بەسالچوۋان و خانەكانى چاۋدىرى كردنى نەۋجەۋانان و ھى تر.
 - **دەزگا تەندروستىيەكان:** كۆمەلە بىنپايەكى درووستكراۋون كە چاۋدىرى تەندروستى و چارەسەر پىشكەش بە دانىشتۋان دەكەن بە گشتى.
 - **خانەكانى بەرستش:** مەزگەۋت، كەنىسە و دىر و شوپىنەكانى ترى پەرستش كە تايبەتن بە جى بەجى كردنى رىنمايە ئايىنپەكان.
 - **يەككەكانى چاكسازى و بىكەكانى پۇلىس:** بىرىتىن لەو بىنا حكومىانەى ئەركىكى فەرمى پىشكەش دەكەن و لە چوارچىۋەى دادپەرۋەرى و ياسادا ۋەك زىندانەكان.
 - **يەككەكانى نىشتەجى كە كەسانىك تىپان:** كۆمەلە بىنپايەكن كە بە جىگىرى درووستكراۋون بۇ مانەۋەى كۆمەلە خەلگانىكى زۆر ئەۋانەى ئامانجى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندىى تايبەتى ھاۋبەش پىكەۋە گرپان دەدات، و پىۋىستە ژمارە تاكەكان لەم شوپىنانەدا 6 كەس يان زياتر بن.

❖ دامەزراوەكان

كۆمەلە چالاکى و داھاتىكن كە لە لايەن خاوەنىك يان بەرپۆدەبەرايەتییەك بەرپۆدە دەبردريت بۆ بەرھەم ھيئانى كۆمەلگەزى كالا و/يان خزمەتگوزارى كە لە يەك شويىنى جوگرافيدا دەكریت و ئەبیت ئەم مەرجانەى خوارووە لە دامەزراوەكاندا ھەبیت:

- 1) ئەنجامدانى چالاکىيەكى نابوو، واتە دامەزراوەكە خزمەتگوزارى و/يان كالا پيشكەش بە كەسانى تر بكات.
- 2) ھەبوونى شويىنىكى جیگىر، لەو شويىنەى كە تيبدا ھەلگەوتوووە جیگىر بېت و ئەمە بە گشتى بينايەكى سەربەخۆ يان بەشيك لە بينا يان كۆمەلە بينايەكى لەتەنیشەى يەك دەبن و لە يەك شويىنیشدا (لە نيو پەرژينيكدا)، كە دەكریت كارگەيەك، قوتابخانەيەك ياخود دەزگايەكى حكومى يان بازرگانى بېت. ئەو كەل و پەلانى جولاو و كارىك دەكەن بە دامەزراوە داناندرين تا ئەو كاتەى تايبەتمەندى جولاويان لە دەست بدەن و جیگىر ببن لەسەر زەوى يان لەسەر ئاو (وھكو عارەبانەى جولاو يان ئۆتۆمبيل يان فرۆشيارى گەرۆك). ھەروەھا شويىنى كارکردنى تايبەت بە درووستکردنى بينا يان ريگا يان بەگشتى ھەر پەرۆدەيەكى تر بە دامەزراوە داناندرين وھكو خانووى ئامادەكراوى تايبەت بە ئەندازيار و كرێكارەكان. ھەروەھا گۆرەكان و بينا شويىنەوارىيە كۆنەكان و ئەو بينايانەى بەلاو نراون بە دامەزراوە ئەزمار ناکرين مەگەر لە ناويان چاپخانە يان قاوەخانە يان ھەر دامەزراوەيەكى تر ھەبیت كە خزمەتگوزارىيەك پيشكەش بكات و ئەوكات بە دامەزراوە دادەنريت و گەمارۆ دەدریت و ژمارەى بۆ دادەنريت.
- 3) ئەگەر خاوەنى ھەبیت جا چ يەك كەس بېت يان ھاوبەشییەك ھەبیت لە نيوان چەند كەسانيك يان كەسايەتییەكى (اعتبارى).
- 4) بوونى يەك بەرپۆدەبەر (بەرپۆدەبردنىكى تاك).

❖ ماددەى سەرھكىى ديوارى دەرەوى بينا

ئەو ماددە سەرھكىيەيە كە لە درووست کردنى ديوارى دەرەوى بيناكەدا بەكار ھاتوووە و دەكریت كەرپوچ، بەرد، بلۆك (پارچەى كۆنكرىتى)، پارچەى بيناى ئامادەكراو، قور، تەختەى كانزايى (چينكو)، تەختەى دار يان شتى تر بېت.

❖ سالى درووست کردنى بينا

مەبەست ئەو سالاھىيە كە بناغەى سەرھكىى بيناكە تيايدا داندراو.

❖ مەبەستى ئىستاي بەكار ھيئانى بينا

مەبەست جۆنيەتیی بەكار ھيئانى بيناكەيە بە چاوپۆشى كردن لە مەبەستى سەرھكىى درووستکردنى بيناكە. دەكریت بۆ نيشتەجى بوون و كارکردن لە يەك كاتدا بەكار بېت بۆ نموونە ژووریکى نشینگە وھكو نۆرينگەى پزىشكى بەكار بېت و ئەويتەر وھك يەكەى نيشتەجى بوون بمينيتەووە. دەكریت ئەندامانى خيزان تيبدا بن و دەشكریت بەم شپوازەنى خوارووە بېت:

- 1- **خيزانتيك تيبدا بېت:** يەكەيەكى بيناكەيە كە چەند كەسانيك يان ئەندامانى خيزانتيك تيايدا دەزين لە كاتى ئەنجامدانى گەمارۆسازى يان سەرژميريدا.

- 2- **نشىنگەى داخراو:** يەكەيەكى بيناكەيە كە كەسانيك تيبدا بەلام لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژميريدا ئامادە نين و دەكریت سەردانى خيزانتيكى تريان كەردبیت يان ئەركيك جى بەجى بكەن يان خەريكى گەشت و گوزار بن لە ناووە يان دەرەوى ولات، واتە بۆ ماوەيەكى كورت ناامادە بن.

- 3- **نشینگەى چۆل (كەسى تيا نىيە):** يەكەيەكى بىناكەيە كە لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا كەسى تىدا نىيە، يان بۇ بەكرى دانە (راخراو يان ناراخراو بىت) يان دانىشتوانەكەى بۇ دەرەوۋە ۋلات كۇچيان كىرەبىت و نشىنگەكەيان بۇ بەسەر بردنى پشووۋەكان و مۆلەتەكان پاراستىت يان بەدوۋايىيەنە دروستكردى تەۋاۋ بوۋىت ياخود بە ھەر ھۆكارىكى تر.
- 4- **نشینگەى كشتى:** ھەر ۈك لە پىناسەى نشىنگەى كشتىدا ھاتوۋە.
- 5- **ھۆتلى:** بىناكرائىكى جىگىرە كە لە بەرامبەر كىيەكى دىارىكرادا ھەۋانەۋە دەستەبەر دەكات.
- 6- **دامەزراۋەى كارگەر:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى دىارىكرادا تىيدا ئەنجام دەدرىت و دەكرىت بەرھەم ھىنانى كالا و/يان پىشكەش كىردى خىزمەتگوزارىيەك بىت لە ماۋەى گەمارۆسازى و ژمارەكرىندا.
- 7- **دامەزراۋەى داخراۋ:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى تىيدا ئەنجام دەدرىت بەلام لە كاتى گەمارۆسازىدا بە شىۋەيەكى كاتى راۋەستاۋە چ بەھۋى سەخىپرى كىردى بىناى دامەزراۋەكە يان كەل و پەلەكانىيەۋە بىت ياخود بەھۋى ۋەرزى بوۋنى چالاكىيەكە يان ھەر ھۆكارىكى تر بىت.
- 8- **دامەزراۋەى چۆل:** دامەزراۋەيەكە كە ھىچ چالاكىيەكى ئابوۋرى تىيدا ئەنجام نادرىت لەكاتى گەمارۆسازىدا چ بە ھۋى ئەۋە بىت كە تازە دروستكرابىت و ھىشتا دەست بەكار نەبوۋىت يان مەبەستى فرۇشتن يان بەكرىدانىان ھەبىت.

❖ چالاكى

- سروشتى ئەۋ كارەيە (جۆرى كار يان بەرھەمەكەى) كە دامەزراۋەكە ئەنجامى دەدات لەناۋ يەكەى بىنادا و ئەكرىت يەكەى لەمانەى خواروۋە بىت:
- 1- چالاكى كشتوكالى: بەرھەم ھىنانى كشتوكالى لە خۇ دەگرىت بە گشت لەقەكانىيەۋە ۈك روۋەكى، ئازەلى، راۋ، دارستان، بەرھەمەيىناھى ئازەلەكان و پەلەۋەر و ئەۋانى تىرىش كە لە بىناكەدا ئەنجام دەدرىن ۈك چاندىن درەخت و بەرھەم لە شىنايىە پەرژىن كراۋەكان و نەمامگەكان، بەخىۋ كىردى ئازەلى چوارپىيى و پەلەۋەر و ئازەلەكانى تر و ئامادەكرىن و پەرەپىدانى تۇ بۇمەبەستى چاندىن و زىادبوۋن. بۇ نەۋنە چالاكىيەكانى پەيۋەندىدار بە كشتوكال ۈك چاندىن بەرھەمى كشتوكالى بە ھەموۋ جۆرەكانىيەۋە، بەخىۋ كىردى ھەموۋ جۆرە ئازەلىك، راۋ، دارستان، چالاكىيەكانى دۋاى درۋىنە (دۋاى بەرھەم ھاتن)، ئامادە كىردى و پەرەپىدانى تۇ بۇ مەبەستى چاندىن و زىادبوۋن (تكاپر)، ... ھتە.
- 2- چالاكى پىشەسازى: ئەۋ چالاكىيەكە كە پەيۋەندىي ھەيە بە دەرھىنانى سامانى كانزايى و كالا فلزىيەكان ۈك بەكانزا كىردى و دەرھىنانى نەفتى خاۋ، گازى سروشتى، گوگرد، فۇسفات، ... ھتە.
- بەرھەمەيىنانى كالاى پىشەسازىيە گۆردراۋەكان چالاكىيەكە كە پەيۋەندىدارە بە بەرھەمەيىنانى كالاى پىشەسازى لە رىگائى گۆرپىنى پىداۋىستىيە ھاۋكارەكان بۇ ئەۋ بەرھەمە نوپىانەى كە لە مۈاسەفەتەكانىيان جىاۋازن لەگەل ئەۋ كالاپانەى كە ھۆكارىبوۋنە بۇ بەرھەمەتەكانىيان لە رىگائى بەكارھىنانى كار و سەرمايە و رىكخستىن و ئەۋانەش كە لە بىنادا ئەنجام دەدرىن ۈك ئامادەكرىن و پاراستىنى گۆشت و بەرھەمەكانى و ماسى و سەۋزەۋات و مېۋەكان، پىشەسازىيە زەيت و رۇن، پىشەسازىيە بەرھەمەكانى شىر، ھارپىنى دانەۋىلە، بەرھەمەكانى نانەۋاخانەكان، كاكاۋ و چۆكۈلىت و ھەر پىشەسازىيەكى تر، چاپ كىردى و ئەۋ خىزمەتگوزارىيەنەى پەيۋەندىيان پىۋە ھەيە، پىشەسازىيە كىمىيائىيەكان، پىشەسازىيەكانى دەرمانسازى، پىداۋىستىيەكانى خاۋىن كىردنەۋە، كاتژمىرەكان، ئامپىرەكانى تايبەت بە بىنن، يارىيەكان، گەۋھەرەكان، چاكىردنەۋەى ئامپىر و كەرەستەكان، پاكىردنەۋەى ئاۋ، درۋوستكردى بىنا و رىگا، تىكەكان، ... ھتە. ھەرۋەھا بەرھەمەيىنانى ۈزەى كارەبا و كۆكرىنەۋە و پاكىردنەۋە و دابەشكرىنى ئاۋ.

- 3- چالاكى بازىرگاني: ئەو چالاكىيەيە كە پەيۋەندى بە كارى بازىرگاني ھەيە بە ھەموو جۆرەكانىيەو (كەپىن و فرۇشتىنى كالاكان) لەگەل ئەو چالاكىيە بازىرگانيانە پەيۋەندىيان پىۋە ھەيە، و ھەروەھا بازىرگانييە پەراۋىزىيەكانىش دەگرېتە خۇي (قازانچەكانى بازىرگانييە بچوۋكەكان) ئەوانەى لە كارى بازىرگانيى بچوۋكەو بەدەست دېن
- 4- چالاكى خزمەتگوزارى: چالاكىيەكە كە پەيۋەندى بە دەستەبەر كەردنى ئەو خزمەتگوزارىيانەو ھەيە كە پېشكەشى تاكەكان و خىزانەكان دەكرېت وەكو خزمەتگوزارىيەكانى پىزىشكى، پەروەردەيى، ئاسايش و بەرگرى، ... ھتە.
- 5- چالاكىيەكانى تر: گشت ئەو چالاكىيانەن كە لە چالاكىيەكانى پىشتەردا نىن و باسيان نەكراو، وەك ئەو خزمەتگوزارىيانە پەيۋەندىيان بە تەندرووستى مۇقەو ھەيە، چالاكىيە پىشەيى و زانستى و تەكنىكىيەكان، چالاكىيەكانى بەكرى دان و بەكرى گرتن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيەكانى پىشتىوانى كەردن، چالاكىيەكانى ئاسايش و چاۋدېرى كەردن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەكان، چالاكىيەكانى بىناكەردن و دروست كەردن، گواستەو ۋ كۆگايى كەردن، پەيۋەندىيەكان، بىمە، ... ھتە.

❖ كەرتى كار

ھەلەكەتەى دامەزراوۋە لە رووى ئەو چالاكىيە دەست نىشانكراۋەى كە تىيىدا دەكرېت و يەك لەمانەى خوارەوۋەيە:

- **حكومى:** ئەگەر خاۋەندارىتتى دامەزراۋەكە بگەرېتەو بۇ حكومەت بە بى رەچاۋ كەردنى ئەۋەى ئايا ئەو كارەى تىادا دەكرېت كارگېرپىيە يان رېكخراۋەيى، و پارەدار كەردنى بەشېۋەى ناۋەندىيە، وەكو دىۋانى وەزارەتەكان.
- **گشتى:** ئەگەر خاۋەندارىتتى دامەزراۋەكە بگەرېتەو بۇ حكومەت كارىكى بەرھەمھىنانى تىادا ئەنجام بەرېت و پارەداركەردنى لە لايەن خۇيەوۋەيە (يان كەسپكەۋەيە)، وەك كۆمپانیا بازىرگاني و پىشەسازى و گواستەوۋەيەكان ... ھتە.
- **تېكەلەۋ:** ئەگەر سەرمايەى دامەزراۋەكە بە شېۋەى ھاۋەش بېت لە نىۋان كەرتى تايبەت و كەرتى حكومى بە بى رەچاۋ كەردنى رېژەى ھەر يەكەيان.
- **ھەرمەۋى:** ئەو دامەزراۋانەن كە خاۋەندارىتتىان دەگرېتەو بۇ كۆمەلە ھەرمەۋىيەكان، و سەرمايەكەشى لە پىشكى بى سنور پىك دېت.
- **تايبەت:** ئەو دامەزراۋەيە كە خاۋەندارىتتىيەكەى بۇ تەنھا يەك كەس يان كۆمەلە كەسانىك لە دەستەى كۆمپانياكە بگەرېتەو بە بى رەچاۋ كەردنى لايەنى ياساى دامەزراۋەكە.
- **بىانى:** ئەگەر خاۋەندارىتتى دامەزراۋەكە بە تەۋاۋى بۇ كەرتى تايبەت بگەرېتەو ۋ كەسەكەش عىراقى نەبىت ياخود كۆمپانيايەك بېت و لە لايەن كەسانى بىانىيەو بەرپەۋە بەردرېت.

❖ خىزانى ئاساى

خىزانى ئاساى بۇ مەبەستەكانى سەرژمىرى پىناسە دەكرېت و برىتتىيە لە كەسپكە يان كۆمەلە كەسانىك كە پەيۋەندىيى خىزانىيان ھەبىت يان نەيانبىت و لە تەۋاۋ يان بەشېكى يەكەيەكى نىشتەجى بوۋندا بىزىن و لە خوارەن و شتە پىۋىستەكانى تىر ژياندا ھاۋەش بىن و خىزانى ئاساى دابەش دەبىت بۇ:

- 1) **خىزانى پىكەتۋە لە تەنھا يەك كەس:** خوارەن و كارە پىۋىستەكانى تىر ژيان بە تەنىيى ئەنجام دەدات بى ھەبوۋنى پەيۋەندى بە كەسپكى تر، وەك كۆمەلە كەسانىك كە لە نىشېگەيەكى ئاساى (خانوۋ يان شوۋە) يان ھۆتېل يان شوپىنكى گەشت و گوزارى دەژىن و ھىچ پەيۋەندىيەكى خىزانى پىكەۋەيان نابەستىتەو ۋ ھەر يەكەيىيان بۇ بىۋى خۇي پىشت بە خۇي دەبەستىت.
- 2) **خىزانى پىكەتۋە لە جەند كەس:** كۆمەلەكى دوۋكەسى يان زياتر كە پىكەۋە دادەنىش و سەرۋكى خىزانىيان ھەيە و لە بەدەست ھىنانى خۇراك و پىداۋىستىيەكانى تىر ژياندا ھاۋەش بىن و دەكرېت بوۋدجەيەكى ھاۋەشيان ھەبىت و يان نەيانبىت (پىكەۋە بەشدارى بىكەن لە

خەرجىيەكاندا لە داھاتی سەرۆكى خىزانەوھە يان ھەندى ئەندامانى خىزانەوھە، دەكرىت پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان بېسەستىتەوھە يان نەيانبەستىتەوھە يانیش ھەردوو ھالەتە تىكەلاو بن، و ئەندامانى خىزان لە ھەموو يان بەشىكى ژەمەكانى خواردن ھاوبەش بن. ھەركەسىك بە شىوھەيكى كاتى لە دەرەوى ولات بىت و دواى ماوھى كەمتر لە سالىك بگەرپتەوھە و لەگەل خىزانەكەدا بژىت بە ئەندامى خىزان دادەنرپت، بېجگە لە قوتابيان و نەخۆشەكان كە بە بى رەچاو كردنى ماوھى مانەوھەيان لە دەرەوى ولات بە ئەندامى خىزان ئەژمار دەكرپن.

مەرج نىيە ھەركەسىك لە خەرجىيەكانى خىزاندا بەشدار بىت ئەندامى خىزان بىت، بۆ نموونە ئەو باوكەى بەردەوام لە دەرەوى ولات خەرىكى كاركردەنە و بۆ ھاوسەر و منداڵانى خەرجى دەنرپت بە ئەندامى خىزان دانانرپت مەگەر لەكاتى سەرژمىرى كردندا لە گەل خىزانەكەيدا بىت.

دەكرىت خىزان بەبى شوپنى مانەوھە بىت و كەل و پەلى خۆى لەگەل خۆيدا بگپرپت و لە سەر شەقام يان بەردەرگای بىناكان يان لەسەر شوستەكان يان لە ھەر شوپنىكى تری لەو جۆرە بخەوئت.

❖ خىزانى بەكۆمەل

كۆمەلە كەسانىك كە لە نشىنگەيەكى گشتيدا دەمىننەوھە و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و لە ئامادەكارىيەكانى زياندا بەشدارى لەگەل يەكترا ناكەن، بۆ نموونە ميانانى ھۆتيل، زىندانەكان، قوتابيان، يەتيمەكان، بەسالچووان و پەككەوتووان، و ھەروھەا ئەو كرىكارانەى پىكەوھەن لە نشىنگە گشتىيەكاندا. ئەو سەربازانەى لە سەربازگەكان يان دامەزراوەكانى تری سوپا دان ئەم پىناسەيە نايانگرپتەوھە و لە سەرژمىرىدا لە گەل خىزانەكانياندا دەنووسرپن.

پىويسە رەچاوى ئەوھش بكرپت كە لە ھەندى نشىنگەى بەكۆمەل دا خىزانى ئاسايى ھەن، بۆ نموونە خىزانى بەرپۆھەبرى ھۆتيل كە لە شوپنىكى تايبەت لە ھۆتيلەكەدا ژيان بەسەر دەبەن يان بەرپۆھەبرى نەخۆشخانە و خىزانەكەى، يان بەرپۆھەبرى زىندان و خىزانەكەى، بۆيە زانيارىيەكانيان لە گەل زانيارىيەكانى خىزانى ئاساييدا وەردەگرپن. ھەروھەا كۆمەلەيكى 6 كەسى يان زياتر كە لە نشىنگەيەكى ئاساييدا دەژين و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و ھەريەكەيان لە بژيوى خۆيدا پشت بەخۆى دەبەستپت و لەوانەيە لە ھەندى ژەمى خواردندا لەگەل كەسانى تر ھاوبەش بن بە خىزانى بەكۆمەل دادەنرپن، بۆ نموونە ئەو كرىكارانەى لە شوپنى كاركردندا دەژين يان ئەو كەسانەى پىكەوھە لە شوقە يان خانووئىكدان. بەلام ئەگەر ژمارەى ئەو كەسانەى ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە 5 كەس يان كەمتر بىت ئەمانە بە خىزانى بەكۆمەل داناندرپن بەلكو بە خىزانى ئاسايى ئەژمار دەكرپن. ھەروھەا لە خىزانى بەكۆمەلدا ئەو كەسانەى ناامادەن بە ئەندامى خىزانەكە داناندرپن.

❖ سەرۆكى خىزان

ئەو كەسەيە كە بە شىوھى راھاتوو لەگەل خىزانەكەيدا دەژىت و لە ناو ولاتدايە و بەم ناوھە ئەندامانى تری خىزانەكەدا دەناسرپتەوھە بە بى رەچاو كردنى رەگەزى ئەو كەسە بەلام ئەبىت تەمەنى لە 12 سال كەمتر نەبىت. بەگشتى ئەم كەسە خاوەنى دەسەلاتە و بەرپرسە لە دانانى رىكارى تايبەت بۆ كاروبارى ئابوورىي خىزان و دەكرپت كەسانى تر لەمەدا ھاوكارىي بكەن. مەرج نىيە ئەو كەسە بىت كە بەتەمەنترين بىت يان دەرەمەتى لەوانى تر زياتر بىت بەلام مەرجە كە پەيوەندىيەكى خزمایەتى ھەبىت لەگەل ھەموو يان بەشىكى ئەندامانى خىزانەكەدا.

❖ خاوەندار

- كەسكى ئاسايى يان كەسايەتتەكە ئىعتىبارىيە كە لە رووى بەرپۈەبردنەو دەسلەتدارە بەسەر كارى خاونداریتیە كشتوكالییەكەو، و بە پىى ئەو بابەتانەى كە رىگەى پىدراوۈ برپار وەردەگرىت و بەرپرسىارەتتەكە تەكنىكى و ئابووریەكانى تايبەت بە خاونداریتیەكە لەسەر شانیەتى. ئەكرىت راستەوخۇ يان لە رىگای برىكارىكەو بەرپرسىارەتتەكەى بە ئەنجام بگەيەنىت و ئەمانەى خوارەو بە خاوندار دادەنرىن:
- ✓ ئەو كەسەى خاونداریتیەكى كشتوكالى بەرپۈە دەبات (خاوندانى بىت يان بەكرى بىت يان بەرپۈەبەرى بىت) جا چ تەنھا رووۈكى بىت يان تەنھا ئازەلى بىت يان ھەردووكيان بىت پىكەو، لە ناوچەى شوینی نىشتەجى بوونى بىت يان لە ناوچەيەكى تر بىت و خۇى بەرپۈەى ببات.
- ✓ زەويیەكى بە كرى گرىت و بۇ كاروبارى كشتوكالى بەكارى بەنىت.
- ✓ زەويیەك بەكار بىنىت كە ھى خۇى نەبىت و بەكرىش نەبىت و مافى سوود لى وەرگرتنى بە خۇى دابىت و بۇ بەرھەمەينانى كشتوكالى بەكارى بەنىت.
- ✓ ژمارەيەك درەختى لە بن دەست دابن تەننەت ئەگەر مافى ھەلسوكەوت كرنىشى نەبىت بەرامبەريان.
- ✓ چەند ئازەلىكى لە بن دەست دابن بە مەبەستى سوود وەرگرتن لەوان يان لە بەرھەمەكانيان بۇ كارى بازىرگانی يان فرۇشتىيان يان فرۇشتنى بەرھەمەكانيان وەكو گۇشت، شىر و (مشتقاتە)، پىست و صوف، يان چەند شانەيەكى ھەنگوین يان پەلەوەر يان كىلگەى پەلەوەر يان كارگەى ھەلینەرى جوجكەى لە بن دەستدابن.
- ✓ ئەگەر دامەزراوۈى حكومى و كۇمپانىا و كۇمەلەى ھەردەويەك ھەبىت كە خاونداریتیەكى كشتوكالى بەرپۈە ببات يان كارى پىبكات، ئەوا بە خاوندارى كشتوكالى دادەنرىت. دەرپت زەويیەكى كشتوكالى يان ئازەل يان مىش ھەنگ لەژىر دەستى خاوندارەدا بن ياخود دەرپت لە يەك كاتدا دوو يان زياتر خاونداریتى كشتوكالى بەرپۈە ببات لە جۇرەكانى بەرھەمى كشتوكالى. ئەگەر وەكو يەكەيەكى سەربەخۇى كشتوكالى بەرپۈە بىردىت و يەك بەرپۈەبەرايەتى ھەبىت و ھۆكارەكانى بەرھەم ھىنان ھاوبەش بن، وەكو ھىزى كار و ئامپىرەكان و ئامرازەكان و ئازەلەكان، ئەوا وەكو يەك خاونداریتى كشتوكالى ئەزمار دەرپن.

❖ خاونداریتى

رووبەرىكە لە زەويیەك كە ھەمووى يان بەشىكى بەكار ھاتووۈ بۇ مەبەستەكانى بەرھەم ھىنانى كشتوكالى و كاروبارە تەكنىكى و كارگىرپىەكانى وەكو يەكەيەكى سەربەخۇى كشتوكالى لە لایەن تاكە كەسكى يان لەگەل چەند كەسانىكى تر بەرپۈە دەبىردىن، بە بى رەچاۈ كرنى خاونداریتى يان كيانى ياساى يان رووبەر يان ھەلگەوتەكەى. ھەروەھا ئەو يەكە و دامەزراوانەى ئازەل يان بەرھەمى ئازەلى تياياندا بەرھەم دەھىندىن بە خاونداریتى كشتوكالى دادەنرىن.

❖ بەرھەمى رووۈكى

برۇشكە كىلگەيە سەردەكەيەكان (وەكو گەنم، جۇ، برنج، گەنمەشامى، پەتاتە، گولى گولە بەرۇژە، پەمۇ) لە خۇ دەگرىت. ھەروەھا برۇشكە لاوۈكەيەكان و سەوزەوات (وەكو باقلە، نىسك، لۇبىيا، ماش، وىنجە، تەماتە) و باخەكانى خورما و مېۋە و باخى ھاوبەش و دارستانەكان و ھەموو جۇرە نەمامگەيەك وەكو نەمامگەى درەخت، دارى جوانى و دارەكانى دارستانەكان لەخۇ دەگرىت.

❖ بەرھەمى ئازەلى

بەخىو كرنى ئازەل و بەرھەم ھىنانى ئازەل و بەرھەمەكانى ئازەل كە برىتىن لە مەر، چىل و گا، بزن، گامىش، حوشتر، كىلگەكانى پەلەوەر، كىلگەكانى ماسى، شانەكانى مىش ھەنگ و ھى تر، لەخۇ دەگرىت.

بەشى سىيەم

رىكار

1.3 پرسىيارنامە سەرژمىرى

- زوررى ەمەلىياتى سەرژمىرى گرنگى دا بە بوارى بەكار ھىنانى تەكنەلۇزىيە نوئى و ئامادەكارى بۇ بازىيانى چووناپەتى لە بوارى دانان و جى بەجى كىردن بە پىشت بەستىن بە نوئىرەن ئامۇڭگارىيە نۆدەولەتتەيەكان لەبارە سەرژمىرى دانىشتوان و نشىنگەكان لە 2010 دا و بىنەما و ئامۇڭگارىيەكانى نەتەو ەيەگرتووەكان لە جى بەجى كىردى سەرژمىرىيەكان بۇ گەيشتن بە چوارچىو ەئامارىيەكانى ەمەلەيەنە و بەووردەكارىيەو ەبارە بىناكان و تايەتمەندىيەكانىيان و خىزانەكان، ئەمانەش لە رىگاي:
- 1- بەكارھىنانى سىكانەرى زىرەك لە داگرتى پرسىيارنامەكانى سەرژمىرىدا، بە مەبەستى وەرگرتى خىرا و ووردى زانىيارىيەكان و دوورى كىردن لە ھەر جۇرە ھەلە يان لايەنگىرييەك لە داگرتى داتاكاندا. ھەرەك دواى گەپانەو ە پرسىيارنامەكان لە كارى مەيدانىيەو ەست كرا بە روويىواندى پرسىيارنامەكان و چارەسەرگىردىيان لە رىگاي بەرنامە تايەتەو ە. بۇ گەيشتن بەمانە پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى بە رىگايەكى نوئە دىزايىن كران و بۇ يەكەمجار لە مېژووى سەرژمىرىيەكانى عىراق شىواى تۆمارى تايەت بەكار ھات كە لە 25 پەرى دوورو و بە قەبارە A3 پىكھاتبوو. توئىژەرى مەيدانى وەلامە گونجاو ەكانى دىنووسى يان لە چوارگۆشە تايەتەكاندا دايدەنا و بۇ دەستكەوتنى ئەنجامەكان لە ماوئەيەكى زۇر كورتدا لە رىگاي سىكانەرى زىرەكەو ە راکىشەران و وەرگىران كە ئەمەش پىوئىستى بە ژىرخانىكى لىھاتوو ەبوو. ھەرەھا پىوئىستى ەبوو بە ئامادە كىردى كادىرى مرؤى و پىشخستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتووئىيەكى بەرزەو ە.
 - 2- ھەلەسكەوت كىردن لەگەل تەكنەلۇزىيە نوئى وەكو سىستەمى زانىيارى جوگرافى (و دابەزاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرى لە سەر سىستەمەكە لە داھاتوودا) لە رىگاي بەكار ھىنانى سىستەمەكانى زانىيارى جوگرافى (GIS) لە ئامادەكارىيەكانى سەرژمىرى و پىشاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرىدا.
 - 3- درووستكىردن نەخشە جوگرافىيە و ئامادەكىردىيان بۇ ھەموو ئەو كەسانە لە كارە مەيدانىيەكانى سەرژمىرىدا كارىيان دەكرە ئەوئىش بە پىشت بەستىن بە وئە ئاسمانىيە نوئىيەكانى ئەو سالە كە لە لىژنەكانى سەرژمىرىيەو ەست پىدەكات تا بە بژمىرەكانەو ە كۆتاپى دىت.
 - 4- دىزايىن كىردن و دەست نىشانكىردى ناوچەكى پرسىيارنامە لە رىي بابەت و مواسەفەتەكان بۇ ئەو ە بەرنامە و داتابىسى بۇ دابندىت.
 - 5- تەپار كىردى ژىرخانەكان و دەست نىشانكىردى بىكەكانى كاركىردن لە ناوئەند و لە ھەرئەمدا بە ھەموو ئەو ئامىر و كەرسەتەنە تايەت بە پىرۇزەكە كە بىكەكان پىوئىستىيان پىبوو.
 - 6- ھەلپىاردى كادىرى لىھاتوو ئەوانە شارەزايان ەبوو لە بوارى بەكارھىنانى تەكنەلۇزىيە نوئى بۇ ئەو ە ئامادە بىرپىن وەكو راھىنەر بۇ مەبەستى راھىنانى تىمەكانى كارە تەكنىكىيەكان.
 - 7- تواناسازى و ئامادەكىردى كادىرى مرؤى بۇ پىشخستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتووئىيەكى بەرز و تايەت لە بوارى تەكنەلۇزىيە زانىيارىيەكانەو ە.
 - 8- لىكۆلىنەو ەيەك سەبارەت بە بابەتەكانى ناوچەكەكە و ئاستى پىوئىست بوونىيان و تواناى دەستەبەر كىردىيان لە سەرژمىرىدا، و گەنگەشە رەشئووسى پرسىيارنامە لە گەل كۆمەلە شارەزايەكى نەتەو ەيەگرتووەكان و پەيمانگە ەرىبى بۇ راھىنان و لىكۆلىنەو ە ئامارى، نوئىنەرەكانى كۆمپانىكانى بەرھەمەئىنانى تەكنەلۇزىيە سىكانەرى زىرەك بۇ پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى، و ئەو وولاتانە لە بوارى بەكارھىنانى تەكنەلۇزىيە نوئى لە سەرژمىرىدا ئەزمونىيان ەيە وەكو مەغرىب، مسر، سودان، ئوردن و نۇروئىژ، لە رووى شىو ە ناوچەك و ئاستى وەلامدانەو ە بۇ دەستەبەر كىردى زانىيارى پىوئىست و گونجاندنى لەگەل ئەو شتانە بىرپارىيان لەسەر دراو ە مواسەفەتى سىكانەرى زىرەك لە رىگاي ناسىنى ئەو كىشە و ئاستەنگانە لە ئەزمونەكانىيان بەدەرەكەوتن.

2.3 گشتگیر بوونی سەرژمیری

سەرژمیری ھەموو پارێزگاگان دەگریته خۆی بە پارێزگاگانی ھەریمی کوردستانیشەو، بە ھەموو یەکە کارگێڕییەکان تا نزمترین ئاستی یەکە کارگێڕی کە بریتییه لە گەرەک لە شارنشین و گوند لە گوندنشیندا. ھەرودھا بۆ بچووکتترین دابەشبوونی ئاماری لە نیۆ گەرەک یان گوند دا کە بریتییه لە بلۆک. جی بە جی کردنی سەرژمیری گشت بیناگان بە ھەموو جۆرەکانییەو دەگریته خۆی چ نشینگە بن یان نانشینگە و تاپبەتمەندییەکانیشیانەو. ھەرودھا خێزانەکان و ژمارە ئەندامەکانیان و رەگەزی سەرۆکی خێزان و خاوەندارە کشتوکالییەکان لەناو خێزانەکاندا و رەگەزی خاوەندار و جۆری خاوەنداریتی کشتوکالی. سەرەپای ئەمانەش، گشت دامەزراوەکان و ئەو چالاکییە نابووڕییانە تیاپاندا ئەنجام دەدرین لە خۆ دەگریت.

3.3 ماوی ژماردن

کاری مەیدانیی سەرژمیری کردنی بیناگان و خێزانەکان و دامەزراوەکان و خاوەنداریتی کشتوکالییەکان بە کۆمەڵە پرۆسەییەکی گەمارۆدان و ژمارەکردن لە ماوی 2009/10/6 تاكو 2009/12/20 دەستی پێکرد لە ھەر دوو ناوچە شارنشین و گوندنشیندا کە نزیکە 22 ھزار کەس لە فەرمانبەرانی وەزارەتی پەرودەردی حکومەتی فیدرال و حکومەتی ھەریمی کوردستان و بەھاوکاری کارمەندانی دەزگای ناوەندیی ئامار لە ناوەند و لە ھەریمی کوردستان بەشدارییان تیدا کردبوو.

کارەکە بۆ دوو قۆناخ دابەش کرا، قۆناخی یەکەم کاری مەیدانی لە ناوچە شارنشینەکاندا لە 2009/10/6 تاكو 2009/10/30 کە کۆمەڵە کارێکی لەخۆ گرتبوو لەوانە دەوردانی گەرەکەکان و دەست نیشان کردنی سنوورەکانیان لە سروشتدا لە رینگای بەکار ھێنانی نەخشەو، ژمارە کردنی رینگاکان لە سروشتدا و دابەزاندنیان بۆ سەر نەخشە، دەست نیشانکردنی سنووری بلۆکەکان لە سروشتدا و لە سەر نەخشە، دابەش کردنی شوێنی کارکردن لە سەر یاریدەدەرەکان، ژمارەکردنی بیناگان، دواچار پێ کردنەوێ تۆمارەکانی گەمارۆسازی و ژمارەکردنی بیناگان و خێزانەکان و دامەزراوەکان و خاوەندارە کشتوکالییەکان.

قۆناخی دووهم کاری مەیدانی لە ناوچە گوندنشینەکاندا لە ماوی 2009/10/13 تاكو 2009/12/20 و ئەو کارانە لەخۆ گرتبوون بریتی بوون لە دەست نیشان کردنی پووتانەکانی گوندەکان و ئەمەش بە بەکارھێنانی ئامیڕی GPS لە مەیداندا، ئینجا ئەنجامدانی پرۆسە گەمارۆدانێ گشت گوندەکان و دەست نیشان کردنی سنووریان لە سروشت و دابەزاندنی لەسەر نەخشە، دواتر دەست نیشانکردنی سنووری بلۆکەکان لە سروشت و لەسەر نەخشە و دابەش کردنی ناوچەکانی کارکردن بەسەر یاریدەدەرەکان، ژمارە کردنی بیناگان و دواچاریش پێ کردنەوێ تۆمارەکانی گەمارۆدانێ بیناگان و خێزانەکان و دامەزراوەکان و خاوەندارە کشتوکالییەکان.

مەبەست لە پرۆسە ژمارە کردن بە دەست خستنی بەلگە جۆگرافیایی بوو کە بژمیر بەھۆی ئەوانەووە بتوانیت زانیارییەکانی پەيوەست بە بیناگان و خێزانەکان بەدەست بێنیت بۆ مەبەستی سەرژمیری بە بێ رەچاو کردنی جۆری و مەبەستی بەکارھێنانی. مەبەست لە پرۆسە گەمارۆسازی بە دەست خستنی جوارچێوێ ئاماری و زانیاریی سەرەتاییە لەبارە دانیشتوان و خێزانەکان کە بریتین لە دەست نیشان کردنی ئەو شوێنانە کە لێن و ژمارەیان و ھەرودھا بۆ ئەوێ بێت بە رێبەری کار کردن بۆ مەبەستی مەزەندە کردنی ژمارە بژمیرەکان و دەست نیشان کردنی شوێنی کارکردنی ھەر بژمیری و دُنیا بوون لە لەخۆ گرتنی بچووکتترین ناوچە جۆگرافیایی.

4.3 سەرژمیری ئەزموونی

بە پێی پلانی گشتگیری سەرژمیری گشتی دانیشتوان و نشینگەکانی سالی 2009، بەمەبەستی تاقیکردنەوێ ھەمەلایەنە رێوشوێنەکانی سەرژمیری، لە 6 شوێنی کارگێڕی جیا جیا لە عێراق سەرژمیری ئەزموونی بەرپووە چوو کە تیاپاندا ھەموو تاپبەتمەندییەکانی دانیشتوان و نشینگەکان بوونیان ھەبوو و بەسەر 6 پارێزگادا دابەش ببوون و بەئەنجام گەیاندنی گشت قۆناخەکانی سەرژمیری لە خۆ دەگرت ھەر لە

ئامادەكارىيەكان و سەرژمىرى كىردن و چارەسەر كىردن كە قۇناخى گەمارۇسازى و ژمارە كىردىشى لەخۇ دەگىرت و لە نىوہى يەكەمى مانگى ئايارى 2009 بەرپۆدەچوو و پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارەكىردن 7 رۆژى خايدن لە رېكەوتى 2009/5/24 تاكو 2009/6/1 و 1853 كەس بەشداريان تېدا كىرد.

بە پېى ئەو بابەتانەى كە پەيوەندىيان بەم قۇناخەوہ ھەبوو ئەمانەى خوارەوہ تاقى كرانەوہ:

- 1- كارى مەيدانى و بەردەوام بوونى لە نەخشە كېشانەوہ بگىرە تاكو و گەمارۇسازى و ژمارە كىردن.
- 2- كەرەستەى پېويست بۆ ژمارە كىردن كە لە ژمارەكىردنى بىناكاندا بەكار دېن لە پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا.
- 3- ووردى و كارايى بەرنامەكانى راھىيان لە رووى ناوەرۆك و ھەلېژاردنى راھىنەران و ماوہى راھىيان و ئاستى وەرگىرتنى راھىنەراوہكان بۆ داگىرتنەكانى تۆمارەكان و پىرسىارنامەكان و دەرھىنەراوہكانيان (ئەنجامەكانيان).
- 4- تاقىكىردنەوہى تۆمارى پىرسىارنامەكانى گەمارۇسازى بىناكان و خېزانەكان و ئەو پىرسىارانەى لە سەرى درووست دەبن.
- 5- ئاستى روونى رېنمايىيەكان و پېناسە و چەمكە بەكارھاتووەكانى ناويان.
- 6- تاقىكىردنەوہى ووردى نەخشەكان و شېوازى ھەلېسوكەوت كىردن لەگەلېدا.
- 7- زانىنى تېكىراى پىركىردنەوہى تۆمارىك و لەويشەوہ دەست نىشانكىردنى ژمارەى كاتژمىرەكانى كار.
- 8- ئامىرەكانى سكانەرى زىرەك و رېژەى وەرگىرتنى زانىيارىيەكان لە پىرسىارنامەكان.
- 9- بەرنامەى چارەكىردنى زانىيارىيەكان و دەركىردنى راپۆرتى كۆتايى.
- 10- قۇناخى پېداچوونەوہ و ووردىيىنى كىردنى مەكتەبى.

5.3 كارى مەيدانى

ھەر گەرەككە لە ناوچە شارنشىنەكاندا (ناو سنوورى شارەوانىيەكاندا) و ھەر گوندېك لە ناوچە گوندنشىنەكاندا (دەردەوہى سنوورى

شارەوانىيەكان) بە شوپىنى كار دادەنرېت لە كارى گەمارۇسازى و ژمارەكىردندا، كە تيايدا شېوازى خوارەوہ پەپرەو دەكرېت لە كارە مەيدانىيەكانى پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا:

- 1- نەخشەيەكى رېپىشانەرى ناوچەى كارى مەيدانى بە قەبارەى A0 رادەستى سەرۆكى تىمى گەرەك دەكرېت، ھەرودھا نەخشەى ووردەكارى بە پېى ژمارەى يارىدەدەرەكانى.
- 2- دەست نىشانكىردنى سنوورى گەرەك لە لاين سەرۆكى تىمەوہ و دانانى ئاماژە و نىشانە بۆ سېوخى سور و ئىنجا دابەزاندىيان لەسەر نەخشە.
- 3- دانانى ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوہ بۆ رېگان لە لاين سەرۆكى تىمەوہ كە لە گەرەكەكەدا دووبارە نابنەوہ و بە ژمارە 1 دەست پېدەكات و ھەلەدەكشېت، پاشان گەمارۇدانى و دانانى نىشانەى رېگان بە سېوخى شىن و ئىنجا دابەزاندىنى لەسەر نەخشە.
- 4- دابەش كىردنى گەرەك بۆ سەر بۆكەكان لە لاين سەرۆكى تىمەوہ بە جۆرېك (70-100) بىنا لە ھەر بۆكەكەدا ھەبېت و ژمارە كىردنى ئەم بۆكەكان بە ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوہ لە گەرەكەكەدا و لە ژمارە 1 دەست پېدەكات و ھەلەدەكشېت.
- 5- دابەش كىردنى بۆكەكان لە لاين سەرۆكى تىمەوہ بەسەر يارىدەدەرەكانىدا بە شېوہەك بۆ ھەر يارىدەدەرېك 5 بۆكە تەرخان بىكرېن و وصفى بۆكەكان بۆ ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان بىكرېت.
- 6- دابەزاندىنى بۆكەكانى تايبەت بە ناوچەى كارى ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان لەسەر نەخشەى ووردەكارى تايبەت بە سەرۆكى تىم و جېگىر كىردنى نمرەى يارىدەدەر بە ئاراستەى سەرەوہى لای راستى سنوورەكە.
- 7- دابەزاندىنى نمرەى سەرژمىرى رېگا لە سەر نەخشە بۆ ناوچەى كارى ھەر يارىدەدەرېك.

- 8- پېداچوونەو و تەواو كړدنى نمرەكانى رېځكان له لايەن ياريدەدەرەو له سەر نەخشە و دلتيا بوون لىي و گونجاني لهگەل ئەوې له سەر ئەر ز هەيه.
- 9- دەست نيشانكردنى سنوورى بلوكەكان له سەر ئەر ز و دانانى نيشانە بۇ دەست نيشانكردنى سنوورى بلوك بە سېوڅى سۆر كە له گۆشەى باشوورى رۆژ ئاوا، و دابەزاندى له سەر نەخشە.
- 10- ژماره كړدنى بيناكاني ناو هەر بلوكيک له سەر ئەر ز له لايەن ياريدەدەرەو و به ژماره ريزبه ندى سەرژميرى كە دووباره نابنەو له هەر بلوكيکدا و له ژماره 1 دوه دەست پيدەكات و هەلەكشيټ، به سېوڅى شين و له گۆشەى باشورى رۆژئاوا، ئينجا دابەزانديان له سەر نەخشە.
- 11- پړ كړدنهوې تۆمارى گەمارۆدانى بيناكاني و خيزانه كاني و دامه زراوكان و خاونداره كشتوكالپه كاني له لايەن ياريدەدەرەو و به پيى رينمايپه كاني پړكړدنهوې تۆمار و پرسيارنامه كاني.

3.6 چاره كړدنى زانيارپه كاني

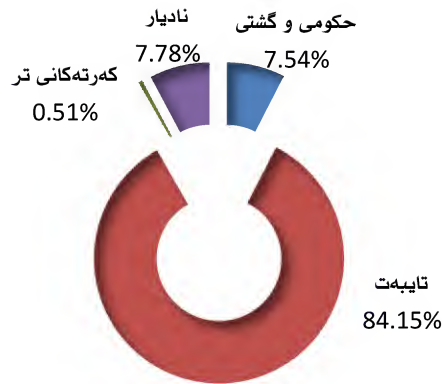
چاره كړدنى زانيارپه كاني به چەند قۇناخكدا تيپەر دەبيټ كە بریتين له:

- 1- قۇناخى پېداچوونەو و ووردبېنى كړدنى مەكتەبى بۇ تۆمارەكان له ماوې 2010/2/9 تاكو 2010/4/29.
- 2- قۇناخى سكانەرى زيرەك له ماوې 2010/2/25 تاكو 2010/6/15.
- 3- قۇناخى له خو گرتن له ماوې 2010/3/9 تاكو 2010/7/1.
- 4- قۇناخى كۆدكردن له ماوې 2010/4/10 تاكو 2010/7/15.
- 5- قۇناخى چاره كړدن له ماوې 2010/4/22 تاكو 2010/7/22.

چاره كړدن به پيى ميكانيزمى كار و رېبازى دەست نيشانكراو و به پيى داواكارپه كاني هەر قۇناخك له قۇناخەكان بهرپوه چوو و رهچاوى ئەوېش كراوه كە هيچ راست كړدنهو يان لابرديك نەكرېت له سەر ئەو پرسيارنامه نى له مەيدان به كار هاتوون و پېداچوونەو و ووردبېنى كرا له سەر ئەو زانيارپه كاني كە دەبوو كاريگهريان هەبيټ له سەر كارى سكانەرى زيرەك له كاتى راكيشانياندا و ئەم زانيارپه كاني دەگرېتە خو: نمرى كارگېرى گەرەك بە گەرانهو بۇ رېبەرى كارگېرى تايبەت به كارى سەرژميرى، ژماره بلوكەكاني هەر گەرەك و ژماره تۆمارەكان له هەر بلوكيکدا، له كۆتاييشدا دلتيا بوون له پړكړدنهو و درووستى زانيارپه كاني پيئاسين له پرسيارنامه كاني گشت تۆمارەكاندا لهگەل ژماره پرسيارنامه به كارهاتووكان و نەبوونى هيچ بزر بوونيك. دواى دلتيا بوون لهوې گشت زانيارپه كاني قۇناغى پيشت درووستن، دەست كرا به پړكړدنهوې نموونەى جوارچيوه كار و دواتر له خستەيهكى تايبەت له داتاييس دا داگيران وەكو خزمەتيك بۇ كارەكە له قۇناغى سكانەرى زيرەكدا و بۇ ئەوې له وريگايەو دلتياىى درووست بكرېت له نەبوونى هيچ جۆره بزر بوونيك و كەم بوونيك له تۆمارەكان يان بلوكەكاندا. دواتر پرۆسەى سكانەرى زيرەك دەست پيكر كە چەند چالاكيهك له خو دەگرېت و بریتين له چاودپرى كړدن، سكانەرى زيرەك (ICR)، راستكردنهو، پاريزگارى كړدن، داگرتنى جوارچيوه، بزر بووكان و دووباره بووكان، چاره كړدنى سەرەتايى، ئينجا گواستنهو بۇ قۇناغى گشتگر بوون له ناو داتاييسدا. له كاتى روودانى هەر جۆره گرفتيك له وپنهكاندا پرۆسەى سكانەرى زيرەك بۆى دووباره دكرايهو بۇ وپنهكاني پرسيارنامه كاني.

ئەبيټ بزانيټ كە له رېځاى زانيارپه كاني ئەو جوارچيوه نى له ناو كۆمپيوتر داگيراوون و بهرنامەى بزر بووكان و دووباره بوونەوكان توانرا بزانيټ كە ئايا هيچ پرسيارنامه يەك يان تۆماريك يان بلوكيک هەبوو پرۆسەى رووپيوى رووناكى بۇ نەكرابيت ياخود له ناو داتاييسەكەدا نەپاريزاو بن.

به‌شی چوارەم ئە نجامە سەرەکییەکان

وێنەی ژمارە 2- رێژەی دامەزرێوەکان بە پێی جۆری کەرت

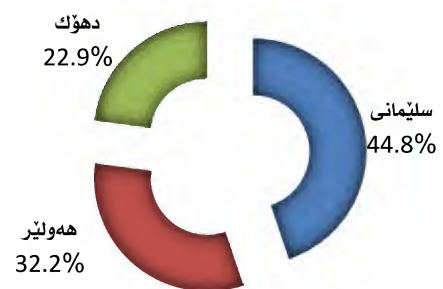
- لە ناوچە شارنشینەکاندا ریزبەندی دامەزرێوەکان بە پێی جۆری کەرتەکان بریتییە لە کەرتی تایبەت 83.79٪، نادیار 9.14٪، حکومی 7.08٪، گشتی 0.49٪، تیکەڵ 0.27٪، بیانی 0.25٪، ھەروەزی 0.10٪، لە کۆی گشتیی دامەزرێوەکانی ھەرێمی کوردستان لە ناوچە شارنشینەکاندا.

- لە ناوچە گوندنشینەکاندا ریزبەندی دامەزرێوەکان بە پێی جۆری کەرتەکان بریتییە لە تایبەت 85.05٪، حکومی 10.01٪، نادیار 4.41٪، گشتی 0.29٪، ھەروەزی 0.076٪، تیکەڵ 0.079٪، بیانی 0.05٪. لە کۆی گشتیی دامەزرێوەکانی ھەرێمی کوردستان لە ناوچە گوندنشینەکاندا.

1-4 ژمارەی دامەزرێوەکان

- کۆی ژمارەی دامەزرێوەکان لە ھەرێمی کوردستان بریتییە لە 245559 دامەزرێوە کە رێژەی 71.2٪ یان لە ناوچە شارنشینەکاندا و ئەوێتر واتە 28.8٪ لە ناوچە گوندنشینەکان.

- پارێزگای سلێمانی لە رووی ھەبوونی دامەزرێوەکانەوە گەورەترین رێژەی ھەیە کە 44.8٪ و دواوە ھەریەک لە پارێزگاکانی ھەولێر (32.2٪) و دەھۆک (22.9٪) دین.

وێنەی ژمارە 1- رێژەی دامەزرێوەکان بە پێی پارێزگاکان

2-4 دامەزرێوەکان بە پێی کەرت

- کۆی دامەزرێوەکانی ھەردوو کەرتی حکومی و گشتی بریتییە لە 7.54٪ لە کۆی گشت دامەزرێوەکانی ھەرێمی کوردستان، ھەروەھا گەورەترین رێژەی دامەزرێوەکان ھێ کەرتی تایبەتە کە بریتییە لە 84.15٪ و کەرتەکانی تریش رێژەی 0.51٪ پێکدەھێنن. ئەو دامەزرێوەکان کە جۆری کەرتەکیان دیار نییە رێژەیان 7.78٪ لە کۆی ھەموو دامەزرێوەکانی ھەرێمی کوردستان.

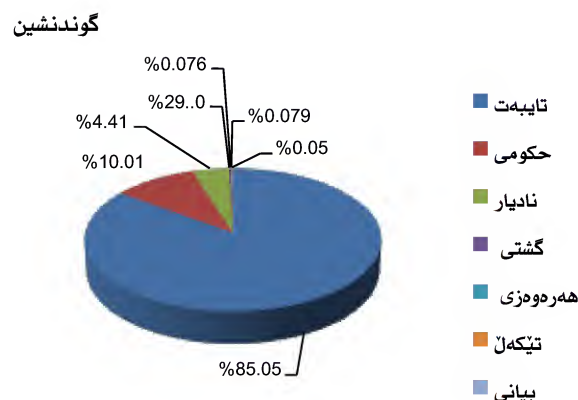
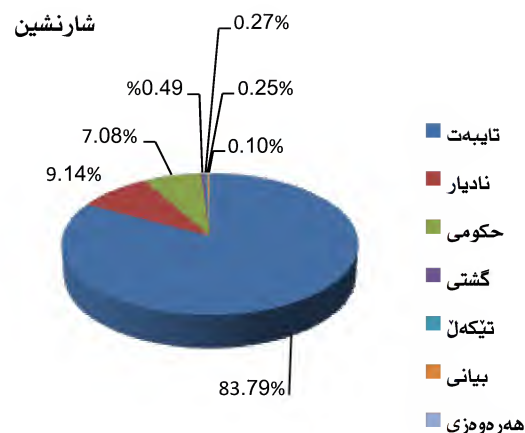

- پارىزگاى هەولير بەرزترىن ئاستى دامەزراۋە هەردەزىيەكانى
 ھەيەكە دەگاتە 76.37% ، ئىنچا پارىزگاى سلىمانى (16.45%)
 ولەكۇتايىشدا پارىزگاى دەۋك (7.17%).

ۋىنەى ژمارە (6) دابەش بۈۈنى دامەزراۋەكانى كەرتى
 ھەردەزى بە پىي پارىزگا

- ھەروەھا لە روۋى ھەبۈۈنى دامەزراۋەكانى كەرتى بيانىش پارىزگاى
 ھەولير بەرزترىن ئاستى ھەيەكە برىتتايە لە 78.07% ، ھەيەكە لە
 پارىزگاكانى سلىمانى (12.5%) و دەۋك (9.42%) بە پلەى دوۋەم و
 سىيەم دىن.

ۋىنەى ژمارە (3) ژمارەى دامەزراۋەكانى ھەرىمى كوردستان بە پىي ژىنگە و كەرت

- بۇ دامەزراۋەكانى كەرتى حكومى، پارىزگاى سلىمانى گەوردترىن
 ئاستى ھەيەكە 42.54% و دواى ئەۋىش ھەيەكە لە پارىزگاكانى
 ھەولير (33.49%) و دەۋك (30.96%) دىن.

ۋىنەى ژمارە (4) دابەش بۈۈنى دامەزراۋەكانى كەرتى
 حكومى بە پىي پارىزگا

- ھەروەھا بۇ كەرتى تايپەتتاش پارىزگاى سلىمانى گەوردترىن رىژەى
 ھەيەكە 46.06% و پاشان پارىزگاى ھەولير بە رىژەى 30.81% پلەى
 دوۋەم و پارىزگاى دەۋك بە رىژەى 23.12% پلەى سىيەمى
 دەستەبەر كردوۋە.

وینەى ژماره (7) دابەش بوونی دامەزراوەکانى کەرتى بىانى به پيى پاريزگا

3.4 دامەزراوەکان به پيى چالاکیى ئابووری

- ئەو دامەزراوەکانى کە چالاکییەکانیان بریتىیه له بازرگانى تاک و کۆ، چاککردنەوهى هۆکارەکانى هاووچۆ کردن ئەوانەى بزوينەريان ههيه و ماتۆرسىکل پيژەى 38.08٪، پيکدههينن کە بهرزترين پيژەيه و دواى ئەويش ئەو دامەزراوەکان دین کە چالاکییان بریتىیه له کشتوكاڵ و قۆزینەوهى دارستانەکان و راوه ماسى 22.18٪، و ههروهه نزمترین پيژەش بهر ئەو دامەزراوەکان دکهوئیت کە جوړى چالاکییان بریتىیه له (چالاکی بژيوى خيژان کە تاک به کارى دههينئ ههروهه چالاکیى بژيوى خيژان کە به کار دئیت له دروست کردنى کەل و پەل و خزمەتگوزارییەکانى ناسەرەکی بۆ به کار هينانى تايبەت) و پيژەکەشى دکهاته 0.01٪.

- دامەزراوەکانى تر کە چالاکییەکانیان بریتين له چالاکییە ئابوورییەکانى تر و ئەمەش چالاکییەکانى کانزاکردن و بهکارهينانى (کانە بهردینەکان)، گهياندى ئاو و تۆرى ئاوهرۆى تهندرۆستى، بيناکردن، زانیارییەکان و گهياندن، چالاکییە دارایی و بیمهییەکان، چالاکییەکانى خانوو و زهوى و زار، چالاکییە پيشهیی و زانستى و تەکنیکییەکان، چالاکییەکانى خزمەتگوزارییە کارگيرپيهکان و خزمەتگوزارییەکانى پشتیوانى، هونەر، خوشگوزمرانى و کات بهسەر بردن، چالاکییە خزمەتگوزارییەکانى تر، چالاکییە خيژانییەکانى تايبەت به بژيوى ژيان و چالاکییەکانى رپکخراو و دەستەکان ئەوانەى دادوهری نيشتیمانى نایانگريتهوه، ريژهى (39.71٪) له کۆى گشتی دامەزراوەکان دگرنه خويان.

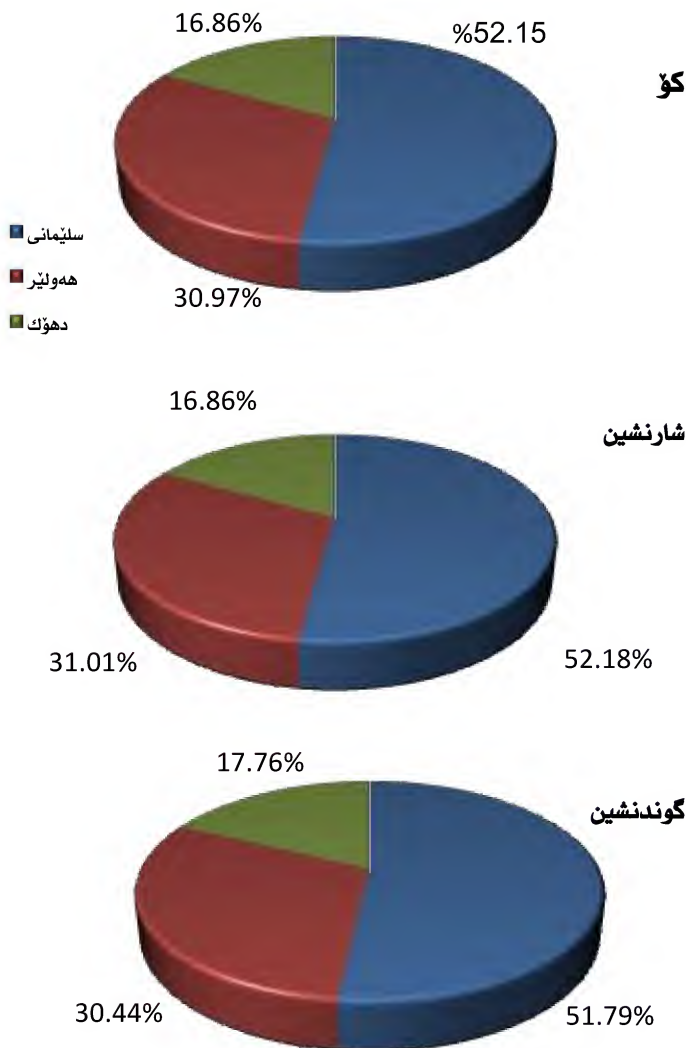
- پاريزگاى سليماني بهرزترين ريژهى ههيه له ژمارەى ئەو دامەزراوەکانى چالاکییان تايبەتە به کشت و کال و قۆزینەوهى دارستان و راوه ماسى کە دکهاته 48.32٪ و پاريزگاى ههولير کەمترین ريژهى ههيه 24.08٪، و ريژهى ئەم چالاکییە له پاريزگاى دهوك 27.59٪.

- ناوچه شارنشينەکانى پاريزگاى دهوك له نيو ناوچه شارنشينەکانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارەى ئەو دامەزراوەکانى کە له بواری چالاکیى کشتوكاڵ و (حراجه) و راوه ماسى دان و پيژەکەش بریتىیه له 51.26٪ بهلام ئەم ريژهيه له پاريزگاى تر دا بریتىیه له (33.46٪) له پاريزگاى سليماني و (15.27٪) له پاريزگاى ههولير.

- ناوچه گوندنشينەکانى پاريزگاى سليماني له نيو ناوچه گوندنشينەکانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارەى ئەو دامەزراوەکانى کە له بواری چالاکیى کشتوكاڵ و قۆزینەوهى دارستان و راوه ماسى دان و ريژهکەش بریتىیه له 50.82٪ بهلام ئەم ريژهيه له پاريزگاى تر دا بریتىیه له (25.56٪) له پاريزگاى ههولير و (23.60٪) له پاريزگاى دهوك.

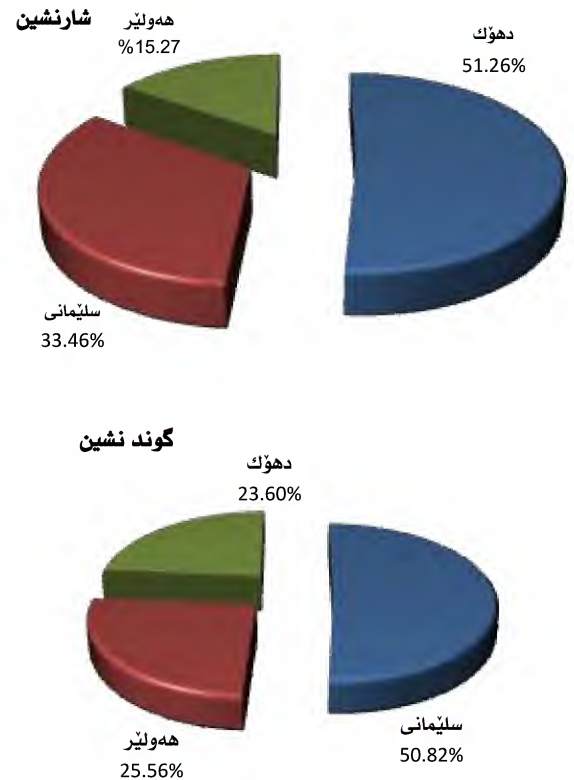

وینەى ژماره (8-1) دابەش بوونی دامەزراوەکان ئەوانەى چالاکییان بریتىیه له کشتوكاڵ و قۆزینەوهى دارستان و راوه ماسى به پيى پاريزگا

ويئەنى ژمارە (9) دابەش بوونى دامەزراوەكان ئەوانەى چالاکیان پيشەسازيە گۆردراوەكانە بە پيى ژینگە و پاريزگا

- پاريزگای سليمانى لە رووی هەبوونی دامەزراوەکانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوێ هەموو جۆرەکانى نەفەر هەلگرەکان (مەركبات) ريژەى 44.49% ی هەيە كە بەرزترین ريژەيە و دواى ئەويش هەر يەكە لە پاريزگاكانى هەوليئر (33.38%) و دەوك (22.12%) دین.
- لە ژینگەى شارنشيندا، پاريزگای سليمانى لە رووی هەبوونی دامەزراوەکانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوێ هەموو جۆرەکانى نەفەر هەلگرەکان (مەركبات) ريژەى 45.46% ی هەيە كە بەرزترین ريژەيە و دواى ئەويش هەر يەكە لە پاريزگاكانى هەوليئر (37%) و دەوك (21.34%) دین. هەروەها لە

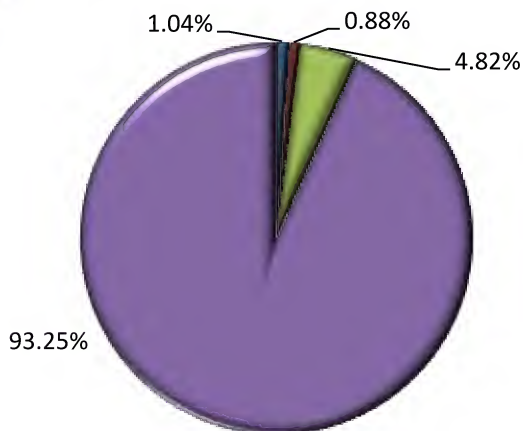
ويئەنى ژمارە (8-2) دابەش بوونى دامەزراوەكان ئەوانەى چالاکیان بریتیيە لە كشتوكاڵ و قۆزینەوێ دارستان و راوهماسى بە پيى ژینگە و پاريزگا

- پاريزگای سليمانى لە رووی هەبوونی دامەزراوەکانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازيە گۆردراوەكان كان ريژەى 52.15% ی هەيە كە بەرزترین ريژەيە و دواى ئەويش هەر يەكە لە پاريزگاكانى هەوليئر (30.97%) و دەوك (16.86%) دین.
- لە ژینگەى شارنشيندا، پاريزگای سليمانى لە رووی هەبوونی دامەزراوەکانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازيە گۆردراوەكان ريژەى 52.18% ی هەيە كە بەرزترین ريژەيە و دواى ئەويش هەر يەكە لە پاريزگاكانى هەوليئر (31.01%) و دەوك (16.86%) دین.
- هەروەها لە ژینگەى گوندنشيندا پاريزگای سليمانى لە رووی هەبوونی دامەزراوەکانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازيە گۆردراوەكان كان ريژەى 51.79% ی هەيە كە بەرزترین ريژەيە و دواى ئەويش هەر يەكە لە پاريزگاكانى هەوليئر (30.44%) و دەوك (17.76%) دین.

4.4 دامەزراوەكان بە پێی كەرت و چالاكی ئابووری

- ئەگەر سەیریکی ئەو دامەزراوانە بکەیت كە لە كەرتی حكومی دان دەبینن كە ئەو دامەزراوانە تایبەتن بە چالاكی كشتوكاڵ و قۆزینەوێ دارستان و راوهماسی رێژی (1.04%) یان پێكدەهێن و چالاكیەكانی پێشەسازییە گۆردراوەكانیش رێژی (0.88%) و چالاكیەكانی بازرگانیی تەك و كۆ و چاكکردنەوێ هەموو جۆرەكانی نەفەر هەلگەركان (مەركبات) یش (4.82%) پێكدەهێن. گشت چالاكیەكانی تریش رێژەكەیان بریتیە لە (93.25%) لە كۆی دامەزراوەكانی كەرتی حكومیدا.

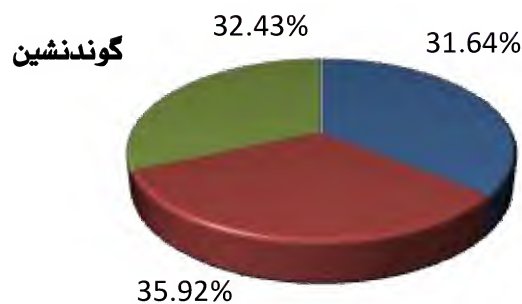
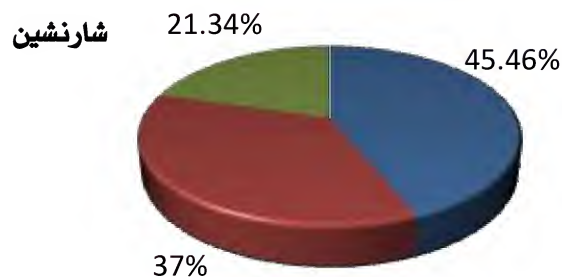
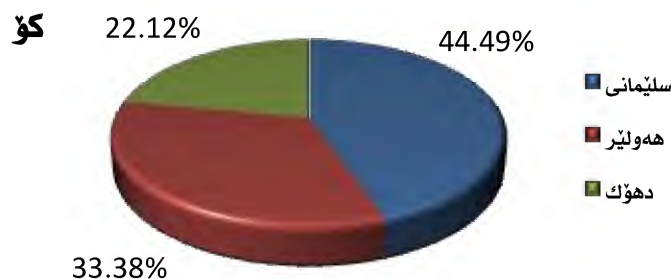
■ چالاكی كشتوكاڵ و قۆزینەوێ دارستان و راوهماسی
■ پێشەسازییە گۆردراوەكان
■ چالاكیەكانی بازرگانیی تەك و كۆ و چاكکردنەوێ هەموو جۆرەكانی نەفەر هەلگەركان
■ گشت چالاكیەكانی تر

وێنەی ژمارە (11) دابەش بوونی دامەزراوەكانی كەرتی حكومی بە پێی چالاكی ئابووری

- هەروەها لە نێو دامەزراوەكانی كەرتی تایبەتیشدا دیارە كە ئەو دامەزراوانە تایبەتن بە چالاكی كشتوكاڵ و قۆزینەوێ دارستان و راوهماسی رێژی 26.22% یان پێكدەهێن و چالاكیەكانی پێشەسازییە گۆردراوەكانیش رێژی 8.54% و چالاكیەكانی بازرگانیی تەك و كۆ و چاكکردنەوێ هەموو جۆرەكانی نەفەر هەلگەركان (مەركبات) یش 44.33% پێكدەهێن. گشت چالاكیەكانی تریش رێژەكەیان بریتیە لە 20.89% لە كۆی دامەزراوەكانی كەرتی حكومیدا.

ژینگە گۆندەشێنیشدا پارێزگای هەولێر لە رووی هەبوونی دامەزراوەكانی تایبەت بە چالاكیەكانی بازرگانیی تەك و كۆ و چاك كردنەوێ هەموو جۆرەكانی نەفەر هەلگەركان (مەركبات) رێژی 35.92% ی هەیه كە بەرزترین رێژیە و دوای ئەویش هەر یەكە لە پارێزگای دھۆك (32.43%) و سلێمانی (31.64%) دین.

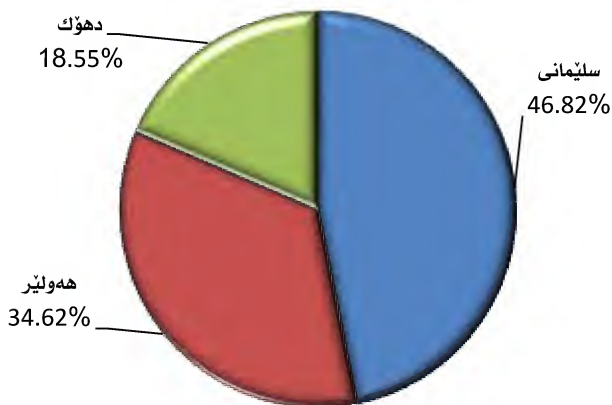

وێنەی ژمارە (10) دابەش بوونی دامەزراوەكان ئەوانە چالاکیان بازرگانیی تەك و كۆ و چاك كردنەوێ هەموو جۆرەكانی نەفەر هەلگەركان (مەركبات) بە پێی ژینگە و پارێزگا

4.5 ژماره‌ی کارکه‌ران به پی‌ی چالاک‌ی و کهرتی کار

(*) ژماره‌ی کارکه‌ران

- کۆی کارکه‌ران له دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستاندا به هه‌موو جۆره‌کانییه‌وه ده‌کاته 778218 کارکه‌ر که 76.85% ئەم ژماره‌یه له ناوچه شارنشینەکان و 23.15% ی تریش له ناوچه گوندنشینەکاندا.
- پارێزگای سلێمانی به‌رزترین ناستی هه‌یه له هه‌بوونی کارکه‌ردا 46.82% کۆی کارکه‌ران و دواى ئەو پارێزگای هه‌ولێر (34.62%) و پارێزگای دهۆک (18.55%) دین.

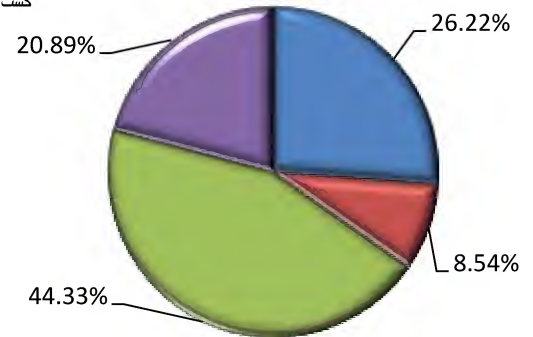
وینە‌ی ژماره (14) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی پارێزگا

- ریزبه‌ندی کهرته‌کان له رووی هه‌بوونی کارکه‌ره‌وه به‌م شیوه‌یه یه: کهرتی حکومی 42.54%، کهرتی تایبهت 55.08%، و کهرته‌کانی تر (گشتی، ههره‌وه‌زی، تیکه‌لاو، بیانی) 2.37%.

وینە‌ی ژماره (15) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی کهرت

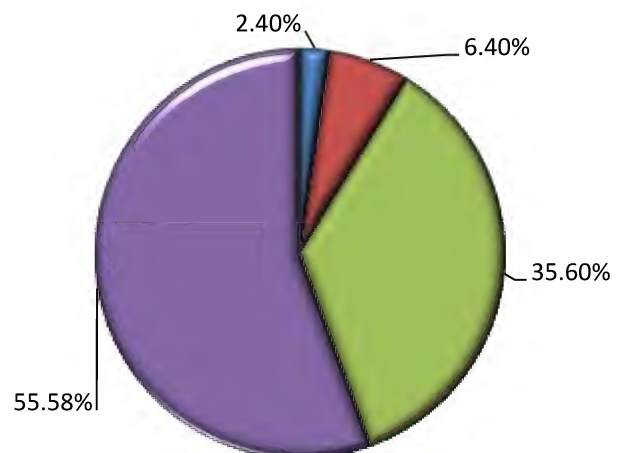
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راوه‌ماسی
- پیشه‌سازییه‌ گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاک‌کردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره‌کانی نه‌فهر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (12) دابه‌شبوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی تایبهت به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

- له گشت کهرته‌کانی تردا (گشتی، تیکه‌لاو، ههره‌وه‌زی و بیانی) دامه‌زراوه‌کانی تایبهت به چالاک‌یه‌ کشتوکال‌ی و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راوه‌ماسییه‌کان ریزه‌ی 2.40% له کۆی گشتیان پیکده‌هین. به‌لام له کۆی دامه‌زراوه‌کانی ئەم کهرتانه‌دا، چالاک‌یه‌کانی پیشه‌سازییه‌ گۆردراوه‌کان 6.40%، بازرگانی تاک و کۆ و چاک‌کردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره‌ نه‌فهره‌لگه‌ریک 35.60% و له کۆتاییشدا چالاک‌یه‌ ئابوورییه‌کانی تر 55.58% پیک ده‌هین.

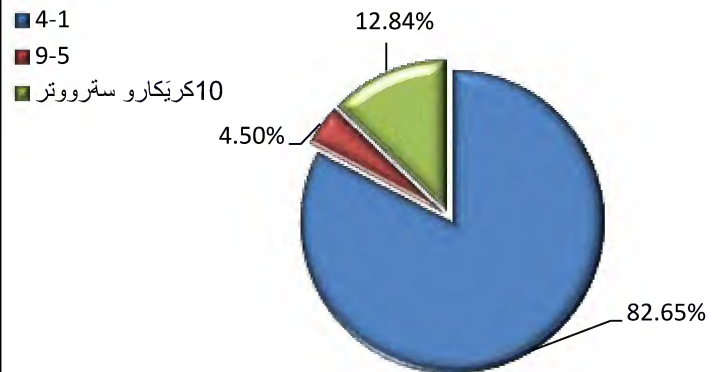
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راوه‌ماسی
- پیشه‌سازییه‌ گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاک‌کردنه‌وه‌ی هه‌موو جۆره‌کانی نه‌فهر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (13) دابه‌ش بوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی (گشتی) - تیکه‌لاو - ههره‌وه‌زی - بیانی) به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

4.6 دامەزراوەكان بە پێی گروپەكانی ژمارەى كاركەردەكان

- ئەو دامەزراوانەى لە نۆوان (4-1) كرىكاريان ھەيە ریزەيان بریتىيە لە 82.65% و لە (9-5) كرىكار 4.50% و 10 كرىكار و سەرۆتەر 12.84% ى دامەزراوەكان پىكدەھيئن.

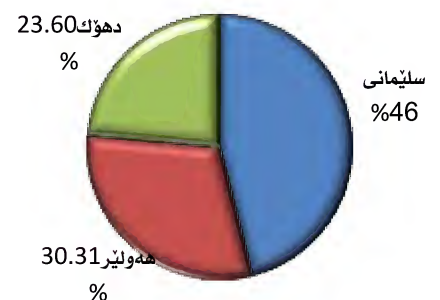
وێنەى ژمارە (16) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى ژمارەى كاركەردەكان

- ریزبەندى پارىزگاكان لە ھەببوونى (4-1) كرىكار بەم شىوھەيە:

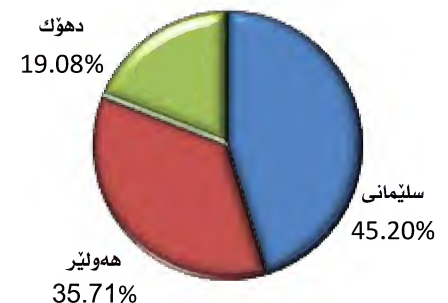
سليمانى 46%، ھەولير 30.31%، دھۆك 23.60%

- ھەروەھا لە گروپى (9-5) كرىكاردا ریزبەندى پارىزگاكان بەم شىوھەيە:

سليمانى 45.20%، ھەولير 35.71%، دھۆك 19.08%

گروپى (4-1)

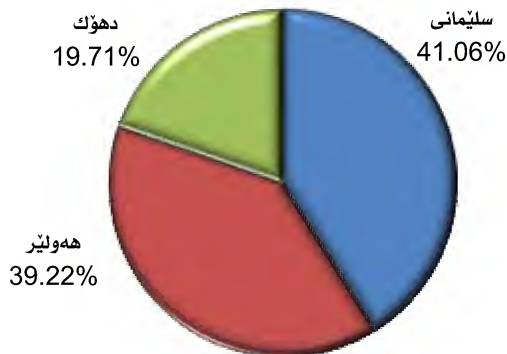

گروپى (9-5)

وێنەى ژمارە (17) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى (4-1) و (9-5)

كاركەر لەسەر ئاستى پارىزگا

- بۆ گروپى (10-49) كرىكاريش پارىزگاى سليمانى پلەى يەكەم 41.06% و پارىزگاى ھەولير پلەى دووم 39.22% و پارىزگاى دھۆك پلەى سىيەمى ھەيە 19.71%

وێنەى ژمارە (18) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (49-10) كاركەر لەسەر ئاستى پارىزگا

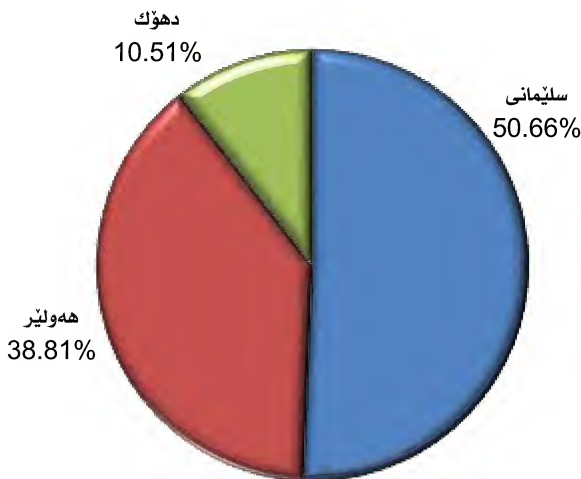
لە رووى ھەببوونى ژمارەى كاركەردەكانى نۆوان (100-)

(499) كاركەردا، پارىزگاى سليمانى ریزبەندى يەكەم و ھەولير

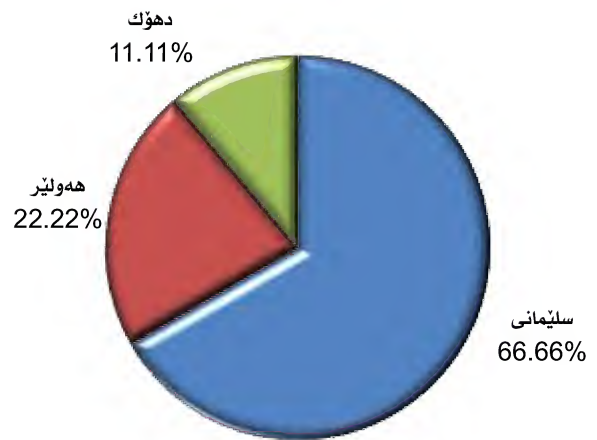
ريزبەندى دووم و دھۆك ریزبەندى سىيەمى ھەيە كە

ريزەكانيان بەريز بریتىيە لە (50.66%)، (38.81%)،

(10.51%).

وێنەى ژمارە (19) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (499-100) كاركەر لەسەر ئاستى پارىزگا

وینەى ژمارە (20) دایەش بوونی ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە ١٠٠٠ کارکەریان هەیە لەسەر ئاستی پارێزگا

- دواچار، ریزبەندى پارێزگاكان بە پێى هەبوونی زۆرتەرىن ژمارەى ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە 1000 کارکەریان هەیە بەم جۆرەیه: پارێزگاى سلیمانی 66.66%، پارێزگاى ههوليئر 22.22% و پارێزگاى دهۆکیش 11.11%.

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌رده‌وه‌زی	تێکه‌لاو	گشتی	حکومی		
Total									
Erbil Governorate									پارێزگای هه‌ولێر
Agriculture, Forestry and Fishing									کشتوکاڵ و هۆزینە‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه‌ ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	71	3	12989	2	1	12	29	13107	چالاکیی کشتوکاالی به‌روبوم و به‌رهمه‌ ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌نده‌یداره‌کان
Forestry and logging	0	0	11	0	0	0	12	23	هۆزینە‌وه‌ی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌یییه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	1	38	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	71	3	13037	2	1	12	42	13168	کۆ
Mining and Quarrying									به‌کانزا‌کردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزا‌کردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	8	9	0	1	0	3	22	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازێ سروشتی
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌ کانزا‌ کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	105	0	1	0	1	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزا‌کردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	1	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزا‌کردن
Total	1	8	118	0	2	0	5	134	کۆ
Manufacturing									پیشه‌سازی گۆڕدراوه‌کان
Manufacture of food products	14	0	842	4	0	6	7	873	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	24	0	0	0	0	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌یییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	2	0	824	0	0	1	0	827	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13	پیشه‌سازی به‌روبومه‌کانی پێست و به‌روبومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture;manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	368	2	0	1	1	378	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر وپیشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆزینە‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌رهمه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	198	2	0	0	4	204	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یانندی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	25	1	0	0	6	33	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کوک و به‌روبومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	24	0	0	0	1	26	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌ره‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ئاماده‌کارییه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work				جۆرى كەرتى كاركردن			كۆ	جۆرى چالاكى نابوورى
	ناديار	بيانى	تاييەت	هەروەزى	تيكەلاو	گشتى	حكومى	Total	
									پيشەسازىيە گۆڧىراوھەكان
Manufacturing									
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	137	0	0	2	3	144	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى لاستىك و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	5	364	0	0	0	5	375	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى كانزا نافلزىيەكانى تر
Manufacture of basic metals	2	1	56	0	0	0	0	59	پيشەسازى فلزاتى بنچينەيى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	10	3	1672	4	1	2	2	1694	پيشەسازىيە بەرھەمى كانزاي تىكەلە جگە لە مەكىنەكان و كەرەستەكان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	57	0	0	0	1	59	پيشەسازىيە كۆمپيوتەر و بەروبوومە ئەلكترۆنى و بينراوھەكان
Manufacture of electrical equipment	0	1	29	0	0	0	1	31	پيشەسازىيە ئامىزەر كارەبائيەكان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	47	0	0	0	2	51	پيشەسازىيە كەرەستە و ئامىزەكانى پۆلىن نەكراو لە بابەتيكى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	3	0	0	0	0	3	پيشەسازىيە ئەو ئۆتۆمبيلانەى بزۆينەريان ھەيە و تانكەرى گەورە و مام ناوھەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13	پيشەسازىيە ھۆكارەكانى ترى گواستەنەرە
Manufacture of furniture	1	0	301	0	0	1	0	303	روست كردنى كەل و پەل
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24	پيشەسازىيە گۆڧىراوھەكانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	381	0	0	0	12	394	روست كردن و ئاویتەكردنى مەكىنە و ئامیزەكان
Total	46	13	5473	13	1	14	50	5610	كۆ
									کارەكانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیيە ھەوا
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply									
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	2	197	1	0	1	112	320	پەياندنى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیيە ھەوا
Total	7	2	197	1	0	1	112	320	كۆ
									کاروبارى ناو و چالاكى ناوهرۆکان و بەریۆدبەردنى پاشماوھەکان و چارەسەرکردنى
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities									
Water collection, treatment and supply	3	1	33	1	0	9	201	248	کۆکۆندوھ و چارەسەرکردن و گەياندى ناو
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4	ۆرەكانى زىراب و ئاوھېژ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	6	0	1	0	13	21	چالاکیى کۆکۆندەوێ پاشماوھەکان و چارەسەرکردن و رزگار بوون و گەراندهوێ کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردن و خزمەتگوزارى ترى بەریۆدبەردنى پاشماوھەکان
Total	4	1	42	1	1	9	215	273	كۆ
									رووست کردن
Construction									
Construction of buildings	10	7	238	0	1	1	12	269	رووستکردنى بیناکان
Civil engineering	1	2	28	0	0	0	8	39	ئەندازىبارى شارستانى
Specialized construction activities	2	1	236	1	0	0	5	245	چالاکییە پسیپۆرییەکانى درووستکردن
Total	13	10	502	1	1	1	25	553	كۆ

خشتهی 1 - ژماردی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۆری کهرتێ کارکردن							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	Type Sector of Work								
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تێکه‌لاو	گشتی	حكومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles									بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	7	199	5808	0	1	10	15	6040	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	14	24	2227	6	2	16	17	2306	بازرگانیی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	194	20	22380	55	23	83	236	22991	بازرگانیی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	215	243	30415	61	26	109	268	31337	کۆ
Transportation and Storage									گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	0	3	79	0	0	0	1	83	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پێی بۆرییه‌وه
Water transport	0	0	4	0	0	0	0	4	گواستنه‌وه له پێی ئاو (گواستنه‌وه‌ی ئاوی)
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	167	10	3762	4	2	10	108	4063	پشتگیری کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌که‌نه‌وه
Total	168	13	3864	5	3	11	135	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities									چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	36	1	197	0	2	4	118	358	مانه‌وه
Food and beverage service activities	17	12	2064	3	2	10	16	2124	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	53	13	2261	3	4	14	134	2482	کۆ
Information and Communication									زانیاری و گه‌یاندن
Publishing activities	1	0	41	1	1	0	9	53	چالاکییه‌کانی بلارکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	88	2	1	0	1	94	چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلار کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	4	1	153	3	3	0	12	176	له‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	25	0	0	0	0	25	چالاکی به‌رنامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و له‌و چالاکییه‌نێ په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	2	0	38	0	0	1	10	51	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	9	1	350	6	5	1	32	404	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زواوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابوواری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هەروەزی	تێکە‌‌				

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جوړی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۆری که‌رتی کارکردن							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	Type Sector of Work								
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌ لاو	گشتی	حكومی	Total	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Education	49	6	151	4	4	9	1803	2026	فێر کردن
Total	49	6	151	4	4	9	1803	2026	فێر کردن
Human Health and Social Work Activities									چالاکییه‌کانی بواری تەندروستی مرۆڤ و کاری کۆمه‌ڵایه‌تی
Human health activities	19	1	1230	4	3	13	339	1609	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به‌ تەندروستی مرۆڤ
Residential care activities	1	0	8	0	0	2	8	19	چالاکییه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	1	37	0	0	1	50	90	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌ڵایه‌تی، به‌جێ مانه‌وه
Total	21	2	1275	4	3	16	397	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	1	0	104	1	0	5	9	120	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگۆزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	38	0	0	4	45	95	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	1	0	9	0	0	0	0	10	چالاکییه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	221	1	4	24	98	357	چالاکییه‌کانی وهرزشی و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	17	2	372	2	4	33	152	582	کۆ
Other Service Activities									چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگۆزاری
Activities of membership organizations	328	15	542	58	18	197	1178	2336	چالاکییه‌کانی ئه‌و رێکخه‌راوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندامن
Repair of computers and personal and household goods	3	0	668	2	0	1	3	677	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوته‌ر و کال‌ا تاکه‌که‌سی و نامالیه‌یه‌کان
Other personal service activities	20	0	1497	4	0	16	7	1544	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگۆزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌یه‌کان
Total	351	15	2707	64	18	214	1188	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									هه‌و چالاکییه‌نای بژنوی ژیا‌ن که‌ سوود له‌ که‌سه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که‌ له‌ بواری به‌ره‌م هێنانی کال‌ا و خزمه‌تگۆزارییه‌ حیا نه‌که‌راوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	7	0	0	0	2	11	هه‌و چالاکیه بژنویه‌نای خێزان که‌ که‌سانیک به‌کارده‌مین بۆ کاری نێومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه حیا نه‌که‌راوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کال‌ا و ئه‌و خزمه‌تگۆزارییه‌نای که‌ خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئ‌ وهرده‌گرت
Total	2	0	8	0	0	0	2	12	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ئابووری و جوړی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work				جوړی که‌رتی کارکردن			کۆ	جوړی چالاکی ئابووری
	نادیار	بیانی	تایبه‌ت	هه‌روه‌زی	تینکه‌لاو	گشتی	حکومی	Total	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییه‌کانی ئەو دەسته و ریکخراوانە‌ی دادوهریی نیشتمانی ناپانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	23	1	0	2	1	0	28	چالاکییه‌کانی ریکخراو و دەسته نیوده‌وله‌تی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	1	23	1	0	2	1	0	28	کۆ
Not Stated	7317	3	720	4	4	7	56	8111	نادیار
Total	7317	3	720	4	4	7	56	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	8421	381	63677	181	86	480	5847	79073	کۆی گشتیی پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۆرى كه‌رتى كارکردن							كۆ	جۆرى چالاکى نابوورى
	Type Sector of Work								
	ناديار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زى	تێكه‌لاو	گشتى	حكومى		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
Erbil Governorate \ Urban									بارىزگای هه‌ولێر / شار
Agriculture, Forestry and Fishing									کشوتوکال و قۆزینه‌ووى دارستانه‌کان و راوه‌ماسى
Crop and animal production, hunting and related service activities	13	1	1157	0	0	1	11	1183	چالاکیى کشتوکالی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندیده‌راکان
Forestry and logging	0	0	10	0	0	0	10	20	قۆزینه‌ووى دارستان و برینى داره‌ ته‌ختیه‌یه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	1	او کردنى ماسى و به‌خیوکردنى زینه‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	13	1	1167	0	0	1	22	1204	كۆ
Mining and Quarrying									به‌كانزاکردن و به‌كارهێنانى كانه‌ به‌ردینه‌كان
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌كانزاکردنى خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	8	5	0	0	0	2	15	هه‌ره‌هێنانى نه‌وتى خاو و غازى سروشتى
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌كانزا کردنى فلزاتى كانزایی
Other mining and quarrying	0	0	8	0	1	0	1	10	چالاکییه‌کانى ترى به‌كانزاکردن و به‌كارهێنانى كانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکییه‌کانى خزمه‌تگوزارییه‌کانى یارمه‌تیدانى به‌كانزاکردن
Total	0	8	15	0	1	0	4	28	كۆ
Manufacturing									پیشه‌سازیى گۆردراوده‌کان
Manufacture of food products	11	0	744	4	0	4	4	767	پیشه‌سازیى به‌ره‌مه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	23	0	0	0	0	24	پیشه‌سازیى خواردنه‌وه‌یه‌یه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازیى به‌روبوومى توتن
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70	پیشه‌سازیى کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	2	0	810	0	0	1	0	813	پیشه‌سازیى جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13	پیشه‌سازیى به‌روبومه‌کانى پینست و به‌روبومه‌کانى ترى هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture;manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	355	2	0	1	0	364	پیشه‌سازیى ته‌خته و به‌روبومه‌کانى و ته‌په‌دۆز جگه‌ له‌پیشه‌سازیى راخه‌ر وپیشه‌سازیى جورى دروستکراو
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازیى کاغه‌ژ و به‌ره‌مه‌کانى کاغه‌ژ
Printing and reproduction of recorded media	0	0	196	2	0	0	4	202	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه‌ و هۆکاره‌کانى راگه‌یاندنى تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	9	0	0	0	0	9	پیشه‌سازیى خه‌لوژى کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	23	0	0	0	0	24	پیشه‌سازیى که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌یه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازیى که‌ره‌سته‌ به‌ته‌ره‌تیه‌یه‌کانى دروستکردنى دهرمان و ئاماده‌کاریه‌یه‌کانى دروستکردنى دهرمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابوو‌ری و جو‌ری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						جۆرى كەرتى كاركردن	كۆ	جۆرى چالاكى نابوورى
	ناديار	بيانى	تاييەت	هەروەزى	تيكەلاو	گشتى	حكومى	Total	
									پيشەسازىيە گۆڧرەراوەكان
Manufacturing									
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	125	0	0	2	2	131	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى لاستىك و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	4	310	0	0	0	2	316	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى كانزا نافلزىيەكانى تر
Manufacture of basic metals	2	1	52	0	0	0	0	55	پيشەسازى فلزاتى بنچينەيى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	9	3	1597	4	1	2	2	1618	پيشەسازىيە بەرھەمى كانزاي تىكەلە جگە لە مەكينەكان و كەرەستەكان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	53	0	0	0	0	53	پيشەسازىيە كۆمپيوتەر و بەروبوومە ئەلكترۆنى و بينەراوەكان
Manufacture of electrical equipment	0	1	28	0	0	0	1	30	پيشەسازىيە ئامىزەر كارەباییەكان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	44	0	0	0	2	48	پيشەسازىيە كەرەستە و ئامىزەرەكانى پۆلێن نەكراو لە بابەتيكى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	2	0	0	0	0	2	پيشەسازىيە ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆنەرەيان ھەيە و تانكەرى گەورە و مام ناوەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13	پيشەسازىيە ھۆكارەكانى ترى گواستەنەرە
Manufacture of furniture	1	0	287	0	0	1	0	289	روست كردنى كەل و پەل
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24	پيشەسازىيە گۆڧرەراوەكانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	359	0	0	0	10	370	روست كردن و ئاویتەكردنى مەكينە و ئامیزەكان
Total	39	12	5137	12	1	12	32	5245	كۆ
									کارەكانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply									
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	2	162	1	0	1	49	221	پەياندنى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا
Total	6	2	162	1	0	1	49	221	كۆ
									کاروبارى ناو و چالاكى ناوهرۆکان و بەریۆدبەردنى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities									
Water collection, treatment and supply	1	1	15	1	0	4	92	114	کۆکۆندنەرە و چارەسەرکردن و گەياندىنى ناو
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4	ۆرەكانى زێراب و ئاوەرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	4	0	0	0	13	18	چالاکیى کۆکردنەرەوى پاشماوەکان و چارەسەرکردن و رزگار بوون و گەراندنەرەوى کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردن و خزمەتگوزارىی ترى بەریۆدبەردنى پاشماوەکان
Total	2	1	22	1	0	4	106	136	كۆ
									رووست کردن
Construction									
Construction of buildings	10	7	210	0	1	1	11	240	رووستکردنى بیناکان
Civil engineering	1	2	22	0	0	0	6	31	ئەندازىارىی شارستانی
Specialized construction activities	2	1	230	1	0	0	4	238	چالاکییە پسیۆپرییەکانى درووستکردن
Total	13	10	462	1	1	1	21	509	كۆ

خشتهی 1 - ژماردی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابوو
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌ره‌وه‌زی	تێکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Total									
بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	7	199	5591	0	0	10	13	5820	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	13	24	2115	6	2	16	13	2189	بازرگانیی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	177	20	20446	51	21	73	182	20970	بازرگانیی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	197	243	28152	57	23	99	208	28979	کۆ
گواستنه‌وه و کۆگایی کردن									
Transportation and Storage									گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پێی بۆرییه‌وه
Land transport and transport via pipelines	0	3	77	0	0	0	1	81	گواستنه‌وه له‌پێی ئاو (گواستنه‌وه‌ی ئاوی)
Water transport	0	0	3	0	0	0	0	3	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Warehousing and support activities for transportation	141	8	2679	4	1	9	91	2933	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌که‌نه‌وه
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	کۆ
Total	142	11	2778	5	2	10	118	3066	
چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن									
Accommodation and Food Service Activities									مانه‌وه
Accommodation	34	1	172	0	2	3	105	317	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Food and beverage service activities	15	12	1818	3	2	9	12	1871	کۆ
Total	49	13	1990	3	4	12	117	2188	
زانیاری و گه‌یاندن									
Information and Communication									چالاکییه‌کانی بلۆکرنه‌وه
Publishing activities	0	0	40	1	1	0	9	51	چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلۆکرنه‌وه‌ی مۆسیقا
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	86	2	1	0	1	91	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	گه‌یاندن
Telecommunications	4	0	127	3	1	0	10	145	چالاکی به‌رنامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و ئه‌و چالاکییه‌نێ په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	24	0	0	0	0	24	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Information service activities	2	0	33	0	0	1	9	45	کۆ
Total	7	0	315	0	3	1	29	361	

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زواوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه‌ و چالاکیی نابوو‌ری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابوو
	نادیار	بیانی	تایبەت	هەروەزی	تێکە‌‌				

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جوړی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work				جۆری که‌رتی کارکردن			کۆ	جۆری چالاکى نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تێکه‌لاو	گشتی	حکومی	Total	
Education	18	6	118	2	4	7	919	1074	فێر کردن
Total	18	6	118	2	4	7	919	1074	فێر کردن
Human Health and Social Work Activities									چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆڤ و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	16	1	1202	2	2	11	201	1435	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به‌ تهن‌دروستی مرۆڤ
Residential care activities	1	0	6	0	0	2	8	17	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	1	34	0	0	1	46	83	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌جێ مانه‌وه
Total	18	2	1242	2	2	14	255	1535	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	1	0	100	1	0	2	8	112	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگۆزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	32	0	0	3	38	81	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	1	0	8	0	0	0	0	9	چالاکیه‌کانی قوماڕکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	214	1	4	21	94	343	چالاکیه‌کانی وهرزشی و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	17	2	354	2	4	26	140	545	کۆ
Other Service Activities									چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزاری
Activities of membership organizations	308	12	433	29	16	145	543	1486	چالاکیه‌کانی ئه‌و رێکخراوانی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	3	0	657	2	0	1	3	666	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوته‌ر و کالā تاکه‌که‌سی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	17	0	1420	3	0	12	6	1458	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	328	12	2510	34	16	158	552	3610	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									هه‌و چالاکیه‌کانی بژنوی زیان که‌ سوود له‌ که‌سه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که‌ له‌ بواری به‌ره‌م هێنانی کالā و خزمه‌تگۆزارییه‌ حیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	7	0	0	0	2	10	هه‌و چالاکیه بژنوییه‌کانی خێزان که‌ که‌سانیک به‌کارده‌مین بۆ کاری نێومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکیه حیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالā و ئه‌و خزمه‌تگۆزارییه‌کانی که‌ خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وهرده‌گرت
Total	1	0	8	0	0	0	2	11	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ئابووری و جووری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work				جوۆری که‌رتی کارکردن			کۆ	جوۆری چالاکی ئابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هەروەزی	تێکەڵاو	گشتی	حکومی	Total	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییەکانی ئەو دەستە و رێکخراوانەی دادوەری نیشتمانی ناپانگرتەوه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	22	1	0	2	1	0	27	چالاکییەکانی رێکخراو و دەستە نێوه‌وله‌تی و هەرمایەتییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگەرییه بیانییه‌کان
Total	1	22	1	0	2	1	0	27	کۆ
Not Stated	5830	3	662	4	4	6	47	6556	نادیار
Total	5830	3	662	4	4	6	47	6556	کۆ
Erbil Governorate Urban Total	6734	370	47200	140	73	381	3604	58502	کۆ له شارنشینێ پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۆری که‌رتی کارکردن							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	Type Sector of Work								
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تێکه‌لاو	گشتی	حکومی		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
Erbil Governoratel \ Rural									پارێزگای هه‌ولێر / گوند
Agriculture, Forestry and Fishing									کشتوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه‌ ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	58	2	11832	2	1	11	18	11924	چالاکیی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندیده‌اره‌کان
Forestry and logging	0	0	1	0	0	0	2	3	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌پیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	0	37	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینه‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	58	2	11870	2	1	11	20	11964	کۆ
Mining and Quarrying									به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	0	4	0	1	0	1	7	ده‌رهێنانی نه‌وتی خاو و غازێ سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌ کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	97	0	0	0	0	97	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	1	0	103	0	1	0	1	106	کۆ
Manufacturing									پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان
Manufacture of food products	3	0	98	0	0	2	3	106	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌ خوراکییه‌کان
Manufacture of beverages	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌پیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	0	0	14	0	0	0	0	14	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture;manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	13	0	0	0	1	14	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر وپیشه‌سازی جوری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌ره‌مه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	2	0	0	0	0	2	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	16	1	0	0	6	24	پیشه‌سازی خه‌لوژی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	1	0	0	0	1	2	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌ره‌تییه‌کانی دروستکردنی ده‌رمان و ئاماده‌کارییه‌کانی درووستکردنی ده‌رمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هەروەزی	تێکەڵاو	گشتی	حکومی		
Total									
Manufacturing	پیشەسازییە گۆڕدراوەکان								
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	12	0	0	0	1	13	پیشەسازیی بەرھەمەکانی لاستیک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	1	54	0	0	0	3	59	پیشەسازیی بەرھەمەکانی کانزا نافلزپێھەکانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	4	0	0	0	0	4	پیشەسازیی فلزاتی بنچینەیی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	75	0	0	0	0	76	پیشەسازیی بەرھەمی کانزای تێکەڵە جگە لە مەکینەکان و کەرەستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	4	0	0	0	1	6	پیشەسازیی کۆمپیوتەر و بەروبوومە ئەلەکترونی و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشەسازیی ئامێرە کارەباییەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشەسازیی کەرەستە و ئامێرەکانی پۆلێن نەکراو لە بابەتێکی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشەسازیی ئەو ئۆتۆمبیلانەی بزوێنەریان ھەیە و تانکەری گەورە و مام ناوەند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازیی ھۆکارەکانی تری گواستەنەرە
Manufacture of furniture	0	0	14	0	0	0	0	14	روست کردنی کەل و پەل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشەسازییە گۆڕدراوەکانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	22	0	0	0	2	24	روست کردن و ئاویتەکردنی مەکینە و ئامێرەکان
Total	7	1	336	1	0	2	18	365	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply	کارەکانی کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیی ھەوا								
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1	0	35	0	0	0	63	99	پەياندنی کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیی ھەوا
Total	1	0	35	0	0	0	63	99	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities	کاروباری ناو و چالاکی ناوەرۆکان و بەریوەبەردنی پاشماوەکان و چارەسەرکردنی								
Water collection, treatment and supply	2	0	18	0	0	5	109	134	کۆکۆندەرە و چارەسەرکردن و گەياندنێ ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	زۆرەکانی زێراب و ئاوەرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	2	0	1	0	0	3	چالاکیی کۆکۆندەرەوێ پاشماوەکان و چارەسەرکردن و رزگار بوون و گەرانەرەوێ کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانی چارەسەرکردن و خزمەتگوزاریی تری بەریوەبەردنی پاشماوەکان
Total	2	0	20	0	1	5	109	137	کۆ
Construction	رووست کردن								
Construction of buildings	0	0	28	0	0	0	1	29	رووستکردنی بیناکان
Civil engineering	0	0	6	0	0	0	2	8	ھەندازناریی شارستانی
Specialized construction activities	0	0	6	0	0	0	1	7	چالاکییە پەسپۆرپێھەکانی درووستکردن
Total	0	0	40	0	0	0	4	44	کۆ

خشتهی 1 - ژماردی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۈرى كەرتى كار كىردىن							كۆ	جۈرى چالاقى ئابورورى
	Type Sector of Work								
	ئادىيار	بىيانى	تايىبەت	ھەردەۋرى	تىنكەلاۋ	گۈشتى	ھۆكۈمى		
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
بازارگانىيى تاك و كۆ، چاكارىدەۋدى ھۆكارەكانى ھاتوچۇ كىردىن ئەۋانەى بزوئىنەريان ھەيە و ماتۇرسىكىل									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	217	0	1	0	2	220	بازارگانىيى تاك و كۆ، چاكارىدەۋدى ھۆكارەكانى ھاتوچۇ كىردىن ئەۋانەى بزوئىنەريان ھەيە و ماتۇرسىكىل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	1	0	112	0	0	0	4	117	بازارگانىيى بەكۆ، چگە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇ كىردىنى بزوئىنەردار و ماتۇرسىكىل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	17	0	1934	4	2	10	54	2021	بازارگانىيى بە تاك، چگە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇ كىردىنى بزوئىنەردار و ماتۇر سىكىل
Total	18	0	2263	4	3	10	60	2358	كۆ
گۋاستىنەۋە و كۆگايى كىردىن									
Transportation and Storage									
Land transport and transport via pipelines	0	0	2	0	0	0	0	2	گۋاستىنەۋەى وشكانى و گۋاستىنەۋە لەرئىيى بۇرئىيەۋە
Water transport	0	0	1	0	0	0	0	1	گۋاستىنەۋە لە رېئى ئاۋ (گۋاستىنەۋەى ئاۋى)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	گۋاستىنەۋەى ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	26	2	1083	0	1	1	17	1130	كۆگايى كىردىن و چالاقىيەكانى پشتگىرى كىردىن لە گۋاستىنەۋە
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاقى پۇستە و گەياندنى بەستەكان لە رېئگاي ئوئىنەرمەكانەۋە
Total	26	2	1086	0	1	1	17	1133	كۆ
چالاقى خىزمەتگوزارى مانەۋە و خواردىن									
Accommodation and Food Service Activities									
Accommodation	2	0	25	0	0	1	13	41	مانەۋە
Food and beverage service activities	2	0	246	0	0	1	4	253	چالاقىيەكانى خىزمەتگوزارىيەكانى خواردىن و خواردىنەۋە
Total	4	0	271	0	0	2	17	294	كۆ
زانىيارى و گەياندنى									
Information and Communication									
Publishing activities	1	0	1	0	0	0	0	2	چالاقىيەكانى بلاۋركىدەۋە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	2	0	0	0	0	3	چالاقىيەكانى بەرھەم ھىنانى فىلىم و بەرنامەى تەلەۋىزىۋىنى و دەنگە تۇماركارۋەكان و بلاۋ كىدەۋەى مۇسىقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاقى پەخشى رادىۋو و تەلەۋىزىۋىن
Telecommunications	0	1	26	0	2	0	2	31	گەياندنى
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاقى بەرنامەنۋوسىيى كۆمپيۇتەر و شارەزايى راۋىژكارى و ئەۋ چالاقىيەكانى پەيۋەندىيان پئىۋە ھەيە
Information service activities	0	0	5	0	0	0	1	6	چالاقى خىزمەتگوزارىيەكانى زانبارىيەكان
Total	2	1	35	0	2	0	3	43	كۆ

بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن له‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
بازرگانیی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
بازرگانیی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
کۆ

گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پێی بۆرییه‌وه
گواستنه‌وه له پێی ئاو (گواستنه‌وه‌ی ئاو)
گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌ستنه‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
کۆ

چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
مانه‌وه
چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
کۆ

زانیاری و گه‌یاندن
چالاکییه‌کانی بلۆکرده‌وه
چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلۆکرده‌وه‌ی مۆسیقا
چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
گه‌یاندن
چالاکی به‌رنامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و نه‌و چالاکییه‌نێ په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ	جۆری چالاکی نابوو
	نادیار	بیانی	تایبەت	هەروەزی	تێکە‌‌‌				

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							كۆ	جۆرى چالاکى نابوورى
	ناديار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زى	تێکه‌لاو	گشتى	حكومى	Total	
Education	31	0	33	2	0	2	884	952	فێر کردن
Total	31	0	33	2	0	2	884	952	فێر کردن
Human Health and Social Work Activities									چالاکىیه‌کانى بواری تهن‌دروستى م‌رؤ‌ف و کارى کۆمه‌ڵایه‌تى
Human health activities	3	0	28	2	1	2	138	174	چالاکىیه‌کانى په‌یوه‌ندیدار به‌ تهن‌دروستى م‌رؤ‌ف
Residential care activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکىیه‌کانى چاودێرى کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	0	0	3	0	0	0	4	7	چالاکىیه‌کانى کارى کۆمه‌ڵایه‌تى، په‌یى مانه‌وه
Total	3	0	33	2	1	2	142	183	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگوزهرانى و کات به‌سه‌ر ب‌ردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	4	0	0	3	1	8	چالاکىیه‌کانى نوێگه‌رى و هونه‌ره‌کان و چالاکىیه‌کانى خوشگوزهرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	6	0	0	1	7	14	چالاکىیه‌کانى کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکى ت‌رى رۆشنی‌برى
Gambling and betting activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکىیه‌کانى قوما‌رکردن و گ‌رمو‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	7	0	0	3	4	14	چالاکىیه‌کانى وهرزشى و‌خۆشگوزهرانى و کات به‌سه‌ر ب‌ردن
Total	0	0	18	0	0	7	12	37	کۆ
Other Service Activities									چالاکىیه‌کانى ت‌رى خ‌زمه‌تگوزارى
Activities of membership organizations	20	3	109	29	2	52	635	850	چالاکىیه‌کانى ئه‌و رێخ‌راوانه‌ى خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	0	0	11	0	0	0	0	11	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ى نامێره‌کانى کۆمپيوت‌ر و کال‌ تاکه‌که‌سى و نامالیه‌یه‌کان
Other personal service activities	3	0	77	1	0	4	1	86	چالاکىیه‌کانى ت‌رى خ‌زمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	23	3	197	30	2	56	636	947	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									ه‌و چالاکىیه‌کانى بژێوى زیان که‌ سوود له‌ که‌سه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که‌ له‌ بواری به‌ره‌م
									ه‌ینانى کال‌ و خ‌زمه‌تگوزارییه‌ حیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کاره‌ینانى تایبه‌ت‌دان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	1	ه‌و چالاکیه‌ بژێوییه‌نى خ‌یزان که‌ که‌سانیک به‌کارده‌مین بۆ کارى ن‌یومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىیه‌ حیا نه‌کراوه‌کانى به‌ره‌م ه‌ینانى کال‌ و ئه‌و خ‌زمه‌تگوزارییه‌نى که‌ خ‌یزان بۆ به‌کاره‌ینانى تایبه‌ت
Total	1	0	0	0	0	0	0	1	سوودیان ئ‌ى وهرده‌گرت

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جوړی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	جۆری که‌رتی کارکردن							کۆ	جۆری چالاکی نابووری
	نادیار	بیانی	تایبه‌ت	هه‌روه‌زی	تینکه‌لاو	گشتی	حكومی	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییه‌کانی ئەو ده‌سته و رێکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی ناپانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	1	0	0	0	0	0	1	چالاکییه‌کانی رێکخراو و ده‌سته نێوه‌مه‌له‌تی و هه‌رێمايه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگه‌رییه‌ بیانییه‌کان
Total	0	1	0	0	0	0	0	1	کۆ
Not Stated	1487	0	58	0	0	1	9	1555	نادیار
Total	1487	0	58	0	0	1	9	1555	کۆ
Erbil Governorate Rural Total	1687	11	16477	41	13	99	2243	20571	کۆ له گوندنشینی پارێزگای هه‌ولێر

خشته ی 2 - ژماره ی دامه زراوه کان له پارێزگای ههولێر به پیتی ژینگه و ژماره ی کارکه ره کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره ی کارکه ره کان	ژماره ی دامه زراوه کان	ژماره ی کارکه ره کان	ژماره ی دامه زراوه کان	ژماره ی کارکه ره کان	ژماره ی دامه زراوه کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Erbil Governorate							پارێزگای ههولێر
Agriculture, Forestry and Fishing							کشوکال و قۆزینه وه ی دارستانه کان و راود ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	20812	11924	1939	1183	22751	13107	چالاکیی کشتوکالی به روپووم و به ره مه ناژمه لیه کان و راو کردن و خزمه تگوزارییه پیه ونه دیا ره کان
Forestry and logging	20	3	283	20	303	23	قۆزینه وه ی دارستان و به یینی داره ته خته ییه کان
Fishing and aquaculture	91	37	22	1	113	38	راو کردنی ماسی و به خێو کردنی زینه وه ره ناوییه کان
Total	20923	11964	2244	1204	23167	13168	کۆ
Mining and Quarrying							به کانزاکردن و به کاره یێنانی کانه به ردینه کان
Mining of coal and lignite	0	0	3	1	3	1	به کانزاکردنی خه لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	208	7	134	15	342	22	ده ره یێنانی نه وتی خاو و غاز ی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	3	1	3	1	به کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	689	97	70	10	759	107	چالاکییه کانی تری به کانزاکردن و به کاره یێنانی کانه به ردینه کان
Mining support service activities	23	2	12	1	35	3	چالاکییه کانی خزمه تگوزارییه کانی یاره مه تیدانی به کانزاکردن
Total	920	106	222	28	1142	134	کۆ
Manufacturing							پیشه سازی گۆر دراوه کان
Manufacture of food products	435	106	2848	767	3283	873	پیشه سازی به ره مه خوراکیه کان
Manufacture of beverages	10	1	123	24	133	25	پیشه سازی خواردنه وه ییه کان
Manufacture of tobacco products	20	1	0	0	20	1	پیشه سازی به روپوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	286	70	286	70	پیشه سازی کوتان
Manufacture of wearing apparel	19	14	1222	813	1241	827	پیشه سازی جل و به رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	22	13	22	13	پیشه سازی به روپومه کانی پێست و به روپومه کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	177	14	779	364	956	378	پیشه سازی ته خته و به روپومه کانی و ته په دۆر جگه له پیشه سازی راخه و پیشه سازی جوری دروستکراو له پوش و گه ره سه کانی هۆنینه وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	15	5	15	5	پیشه سازی کاغەز و به ره مه کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	7	2	955	202	962	204	چاپکردن و له به رگرتنه وه و هۆکاره کانی راگه یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	621	24	62	9	683	33	پیشه سازی خه لوژی کوک و به روپومه نه وتیه دیا ره بیه وه کان
Manufacture of chemicals and chemical products	22	2	88	24	110	26	پیشه سازی که ره سه ته و به روپومه کیمیاوییه کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	93	5	93	5	پیشه سازی که ره سه ته بنه ره تیه کانی دروستکردنی ده رمان و ئاماده کارییه کانی دروستکردنی ده رمان

خشته 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Manufacturing							پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان
Manufacture of rubber and plastics products	71	13	982	131	1053	144	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	646	59	1713	316	2359	375	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌یه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	8	4	114	55	122	59	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	376	76	4121	1618	4497	1694	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	33	6	98	53	131	59	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبوومه ئه‌لکترۆنی و بینراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	2	1	82	30	84	31	پیشه‌سازی ئامێره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	19	3	172	48	191	51	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و ئامێره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له بابه‌تێکی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	10	1	6	2	16	3	پیشه‌سازی له‌ ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	49	13	49	13	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	166	14	677	289	843	303	دروست کردنی کهل و پهل
Other manufacturing	0	0	60	24	60	24	پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	562	24	1043	370	1605	394	دروست کردن و ئاوێته‌کردنی مه‌کینه و ئامێره‌کان
Total	3204	365	15610	5245	18814	5610	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply							کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	186	99	1614	221	1800	320	که‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	186	99	1614	221	1800	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities							کاروباری ئاو و چالاکی ئاوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی
Water collection, treatment and supply	365	134	914	114	1279	248	کۆکردنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و که‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	19	4	19	4	تۆره‌کانی زێراب و ئاوهرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	20	3	1147	18	1167	21	چالاکیی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و رزگار بوون و گهراندنه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاریی تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	385	137	2080	136	2465	273	کۆ
Construction							درووست کردن
Construction of buildings	100	29	1913	240	2013	269	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	143	8	1850	31	1993	39	ئه‌ندازیاریی شارستانی
Specialized construction activities	17	7	657	238	674	245	چالاکییه پسیژپیه‌یه‌کانی درووستکردن
Total	260	44	4420	509	4680	553	کۆ

خشته 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles							بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	599	220	11410	5820	12009	6040	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	317	117	5495	2189	5812	2306	بازرگانیی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	4992	2021	34789	20970	39781	22991	بازرگانیی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆر سیکل
Total	5908	2358	51694	28979	57602	31337	کۆ
Transportation and Storage							گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	50	2	443	81	493	83	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له‌پیتی بزۆیه‌وه
Water transport	4	1	5	3	9	4	گواستنه‌وه له پیتی ئاو (گواستنه‌وه‌ی ئاری)
Air transport	0	0	1232	13	1232	13	گواستنه‌وه‌ی ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	1863	1130	5257	2933	7120	4063	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	761	36	761	36	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌که‌نه‌وه
Total	1917	1133	7698	3066	9615	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities							چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	443	41	2105	317	2548	358	مانه‌وه
Food and beverage service activities	647	253	5701	1871	6348	2124	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	1090	294	7806	2188	8896	2482	کۆ
Information and Communication							زانیاری و گه‌یاندن
Publishing activities	46	2	763	51	809	53	چالاکییه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	9	3	267	91	276	94	چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رتامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	29	5	29	5	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	288	31	2084	145	2372	176	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	1	43	24	44	25	چالاکی به‌رتامه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌مزیی راویژکاری و ئه‌ی چالاکییه‌نێ پهیوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	43	6	530	45	573	51	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	387	43	3716	361	4103	404	کۆ

خشته 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Financial and Insurance Activities							چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	38	3	2273	79	2311	82	چالاکی خزمه‌تگوزای دارایی جگه له پارهدار کردنی بیمه و سندووقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	118	4	118	4	پارهدارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندووقه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دهمسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	2	1	605	180	607	181	چالاکییه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکییه خزمه‌تگوزارییه داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	40	4	2996	263	3036	267	کۆ
Real Estate Activities							چالاکییه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Real estate activities	47	19	1508	760	1555	779	چالاکییه‌کانی خانوو و زه‌وی و زار
Total	47	19	1508	760	1555	779	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities							چالاکییه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	33	2	532	116	565	118	چالاکییه یاسایی و چالاکییه ژمیریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	72	11	469	107	541	118	چالاکییه‌کانی نوسینگه سه‌ره‌کییه‌کان، و چالاکییه راویژکارییه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	3	2	323	55	326	57	چالاکییه‌کانی ته‌لار سازی و ئەندازیاری، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	371	9	371	9	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	100	12	100	12	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	10	4	986	477	996	481	چالاکییه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	13	6	263	52	276	58	چالاکی قۆتیه‌رنه‌ری
Total	131	25	3044	828	3175	853	کۆ
Administrative and Support Service Activities							چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه کارگێڕیه‌کان و خزمه‌تگوزارییه پشتیوانه‌یه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	15	1	269	99	284	100	چالاکییه‌کانی به‌کری کردن
Employment activities	0	0	124	9	124	9	چالاکییه‌کانی به‌کاره‌ینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	14	4	213	107	227	111	به‌ریکارییه‌کانی سه‌فەر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوێن کردن و نه‌و چالاکییه‌نه‌ی په‌یوه‌ندیبان پێوه‌ مه‌یه
Security and investigation activities	86	7	197	13	283	20	چالاکییه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	1131	58	2154	87	3285	145	چالاکییه‌کانی پێشکه‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	7	2	115	44	122	46	پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	1253	72	3072	359	4325	431	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security							به‌ری‌ۆه‌به‌ردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنایایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	3360	232	36710	997	40070	1229	کارگێڕیی گه‌شتی و به‌رگریکردن، و دهمسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	3360	232	36710	997	40070	1229	کۆ

خشتەى 2 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێى ژینگە و ژمارەى کارکەرەکان و جۆرى چالاکیى نابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆرى چالاکیى نابوورى
	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Education							فێر کردن
Education	10957	952	33714	1074	44671	2026	فێر کردن
Total	10957	952	33714	1074	44671	2026	کۆ
Human Health and Social Work Activities							چالاکییەکانى بواری تەندروستیی مرۆف و کاری کۆمەڵایەتى
Human health activities	1556	174	12282	1435	13838	1609	چالاکییەکانى پەيوەندیدار بە تەندروستى مرۆف
Residential care activities	5	2	185	17	190	19	چالاکییەکانى چاودێرى کردن لەگەڵ مانەوه
Social work activities without accommodation	63	7	1333	83	1396	90	چالاکییەکانى کاری کۆمەڵایەتى، بەبى مانەوه
Total	1624	183	13800	1535	15424	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation							هونەر و خوشگوزەرانى و کات بەسەر بردن
Creative, arts and entertainment activities	27	8	367	112	394	120	چالاکییەکانى نوێگەرى و هونەرەکان و چالاکییەکانى خوشگوزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	41	14	602	81	643	95	چالاکییەکانى کتێبخانه و پارێزراوەکان و موزەخانه و چالاکیى ترى روشنبیری
Gambling and betting activities	2	1	19	9	21	10	چالاکییەکانى قوماڕکردن و گرەوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	51	14	1788	343	1839	357	چالاکییەکانى وەرزشى و خوشگوزەرانى و کات بەسەر بردن
Total	121	37	2776	545	2897	582	کۆ
Other Service Activities							چالاکییەکانى ترى خزمەتگوزارى
Activities of membership organizations	3226	850	12629	1486	15855	2336	چالاکییەکانى ئەو رێکخراوانەى خاوەن ئەندامان
Repair of computers and personal and household goods	26	11	1064	666	1090	677	چاککردنەوى نامێرەکانى کۆمپیوتەر و کالā تاکەکەسى و نامالییەکان
Other personal service activities	125	86	2470	1458	2595	1544	چالاکییەکانى ترى خزمەتگوزارییە تاکەکەسییەکان
Total	3377	947	16163	3610	19540	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing							ئەو چالاکییانەى بژێوى زیان کە سوود لە کەسەکان وەردەگرن، و ئەوانەش کە لە بواری بەرهەم هێنانى کالā و خزمەتگوزارییە جیا نەکراوەکان بۆ بەکارهێنانى تایبەتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	0	1	30	10	30	11	ئەو چالاکیە بژێوییانەى خێزان کە کەسانێک بەکاردەهێنن بۆ کاری نێوماڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	2	1	2	1	چالاکییە جیا نەکراوەکانى بەرهەم هێنانى کالā و ئەو خزمەتگوزارییانەى کە خێزان بۆ بەکارهێنانى تایبەت سوودیان ئی وەردەگرت
Total	0	1	32	11	32	12	کۆ

خشته 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکییه‌کانی ئه‌و ده‌سته و رێکخراوه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	1	114	27	117	28	چالاکییه‌کانی رێکخراو و ده‌سته نیوده‌وله‌تی و هه‌رێمايه‌تییه‌کان و بالێزخانه و کونسولگهرییه بیانییه‌کان
Total	3	1	114	27	117	28	کۆ
Not Stated	213	1555	2092	6556	2305	8111	نادیار
Total	213	1555	2092	6556	2305	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	کۆی گشتی له پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 3 ـ ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه و ژماره‌ی کرێکاران و جۆری که‌رتی کار

Table 3- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type Sector of Work

Type Sector of Work	Rural	گوند	Urban	شار	کۆ		چۆری کهرتی کارکردن
	ژمارهی کارکرده‌کان	ژمارهی دامه‌زاروه‌کان	ژمارهی کارکرده‌کان	ژمارهی دامه‌زاروه‌کان	ژمارهی کارکرده‌کان	ژمارهی دامه‌زاروه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Erbil Governorate							پاریزگای هه‌ولێر
Governmental	21034	2243	104563	3604	125597	5847	حكومی
Public	472	99	3158	381	3630	480	گشتی
Mixed	311	13	777	73	1088	86	تێكه‌لاو
Cooperative	217	41	963	140	1180	181	هه‌ره‌وه‌زی
Private	34147	16477	101908	47200	136055	63677	تایبیه‌ت
foreign	109	11	1356	370	1465	381	بیانی
Not Stated	16	1687	400	6734	416	8421	نادییار
Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به‌ پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جو‌ری چالاکی نایووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رمکان No. of Employees								کۆ Total	جو‌ری چالاکی نایووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate										پارێزگای هه‌ولێر
Agriculture, Forestry and Fishing										کشوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه‌ ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	124	0	0	0	2	67	347	12567	13107	چالاکی کشتوکالی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ پهیوه‌ندیداره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	4	11	23	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و به‌ینی داره‌ ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	1	36	38	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینه‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	124	0	0	0	3	75	352	12614	13168	کۆ
Mining and Quarrying										به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	6	6	6	22	ده‌رهێنانی نه‌وتی خاو و غازێ سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌ کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	23	58	26	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	3	0	0	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	2	0	0	1	1	32	64	34	134	کۆ
Manufacturing										پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان
Manufacture of food products	22	0	0	0	4	27	138	682	873	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌ خوراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	5	2	17	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌یه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	816	827	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	1	0	4	19	348	378	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر وپیشه‌سازی جو‌ری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌ره‌مه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	181	204	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	13	6	12	33	پیشه‌سازی خه‌لوژی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	4	1	21	26	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌په‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریه‌یه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکیى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆرى چالاکیى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing										پێشەسازییە گۆڕدراوەکان
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	13	33	96	144	پێشەسازیى بەرھەمەکانى لاستیک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	4	48	143	178	375	پێشەسازیى بەرھەمەکانى کانزا نافلزپێشەکانى تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	52	59	پێشەسازیى فلزاتى بنچینەیی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	16	0	0	0	3	18	160	1497	1694	پێشەسازیى بەرھەمى کانزای تیکەلە جگە لە مەکیئەکان و کەرەستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	2	0	0	0	0	1	5	51	59	پێشەسازیى کۆمپیوتەر و بەروبومە ئەلکترۆنى و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	26	31	پێشەسازیى نامێرە کارەباپێشەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	5	6	38	51	پێشەسازیى کەرەستە و نامێرەکانى پۆلێن نەکراو لە بابەتییى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	1	1	3	پێشەسازیى ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆینەریان ھەیە و تانکەرى گەرە و مام ناوەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13	پێشەسازیى ھۆکارەکانى تری گواستەنەو
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	11	14	275	303	دروست کردنى کەل و پەل
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24	پێشەسازییە گۆڕدراوەکانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	1	3	4	10	375	394	دروست کردن و ئاوێتەکردنى مەکیئە و نامێرەکان
Total	67	0	1	7	17	166	574	4778	5610	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کارەکانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمییى ھەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	10	0	0	3	5	28	18	256	320	گەياندى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمییى ھەوا
Total	10	0	0	3	5	28	18	256	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروبارى ئاو و چالاکیى ئاوەڕۆکان و بەرئۆبەردى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى
Water collection, treatment and supply	7	0	0	1	4	21	16	199	248	کۆکۆنەو و چارەسەرکردنى و گەياندى ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4	تۆرەکانى زێراب و ئاوەڕۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	8	3	2	21	چالاکیی کۆکردنەوى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى و زنگار بوون و گەرانەوى کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردنى و خزمەتگوزاریی تری بەرئۆبەردى پاشماوەکان
Total	9	0	1	3	7	30	18	204	273	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	15	0	1	1	4	26	29	193	269	درووستکردنى بیناکان
Civil engineering	1	0	2	1	2	13	6	14	39	ئەندازیاریی شارستانی
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	10	227	245	چالاکییە پسپۆزپێشەکانى درووستکردن
Total	18	0	3	3	7	43	45	434	553	کۆ

خشته 4 - ژماره دمه زراوه كان له پاريزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکه ره کانين و جوړی چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکه رمکان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانی تاک و کۆ، چاکرینه و هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن له وانه یزونه ریان همیه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	48	189	5786	6040	بازرگانی تاک و کۆ، چاکرینه و هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن له وانه یزونه ریان همیه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	26	0	0	0	2	56	179	2043	2306	بازرگانی به کۆ، جگه له هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن یزونه ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	277	0	0	6	9	187	473	22039	22991	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن یزونه ردار و ماتۆرسیکل
Total	318	0	0	6	13	291	841	29868	31337	کۆ
Transportation and Storage										گواسته و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	10	15	56	83	گواسته و شکانی و گواسته له پي یزیه و
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	4	4	گواسته له پي ناو (گواسته و ناوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواسته و ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	375	0	0	4	4	45	120	3515	4063	کۆگایی کردن و چالاکیه کانی پشتگیری کردن له گواسته و
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکی پۆسته و گه یاندنی بهسته کان له ریگای نوینه ره کانه و
Total	379	1	0	5	8	68	147	3591	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالاکی خزمه تگوزاری مانده و خواردن
Accommodation	50	0	0	1	6	78	64	159	358	مانده
Food and beverage service activities	25	0	0	2	4	67	199	1827	2124	چالاکیه کانی خزمه تگوزاریه کانی خواردن و خواردنه و
Total	75	0	0	3	10	145	263	1986	2482	کۆ
Information and Communication										زانباری و گه یاندن
Publishing activities	1	0	0	1	2	17	10	22	53	چالاکیه کانی بلا و کرده و
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	0	0	1	2	4	85	94	چالاکیه کانی بهرهم هینانی فیلم و بهرنامه ی تله فزیونی و دهنگه تۆمارکاره کان و بلا و کرده و موسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکی پخش رادیو و تله فزیون
Telecommunications	3	0	1	4	4	35	19	110	176	گه یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	23	25	چالاکی بهرنامه نویسی کۆمپیوتر و شاره زایی راویژکاری و نه چالاکیه ی په یوه ندیان پیوه همیه
Information service activities	4	0	0	1	2	9	9	26	51	چالاکی خزمه تگوزاریه کانی زانباریه کان
Total	11	0	1	6	9	64	46	267	404	کۆ

خشته 4 - ژماره دمه زراوه كان له پارېزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکره کانين و جوړی چالاکي نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکره کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکي نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities										چالاکييه کانی دارایی و چالاکييه کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	24	8	25	82	چالاکي خزمه تگوزای دارایی جگه له پاردهار کردنی بیمه و سندوقه کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پاردهارکردنی بیمه و دووباره کردنه ی بیمه و سندوقه کانی مووچه ی خانه نشینی جگه له دهسته بهری کۆمه لایه تیی بهزۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	165	181	چالاکييه یارمه تیدهرکانی چالاکييه خزمه تگوزارییه داراییه کان و چالاکييه کانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	36	10	192	267	کۆ
Real Estate Activities										چالاکييه کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	11	749	779	چالاکييه کانی خانوو و زهوی و زار
Total	14	0	0	0	1	4	11	749	779	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکييه پیشه یی و زانستی و تهکنیکیه کان
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	11	6	96	118	چالاکييه یاسایی و چالاکييه ژمیرباریه کان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	15	29	67	118	چالاکييه کانی نویسنکه سه ره کیه کان، و چالاکييه راوئژکارییه کان له بواری بهرپوه بهردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	2	0	0	0	1	8	4	42	57	چالاکييه کانی ته لار سازی و نه ندادزایی، و تاقیکردنه وهی تهکنیکی و شیکردنه به
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لیکۆلینه وه و پیره پیدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لیکۆلینه وه کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	448	481	چالاکييه کانی تری پیشه یی و زانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	45	58	چالاکي فیتنه ریری
Total	21	0	0	1	5	55	68	703	853	کۆ
Administrative and Support Service Activities										چالاکييه کانی خزمه تگوزارییه کارگیریه کان و خزمه تگوزارییه پشتیوانیه ییه کان
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	5	4	89	100	چالاکييه کانی به کری گرتن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکييه کانی به کاره یانان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	7	99	111	بریکاریه کانی سه فەر و نه رانه ی له بواری گه شتی ناسمانی کارمه کن و خزمه تگوزارییه کانی شوین گرتن و نه و
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	10	4	6	20	چالاکيیه کانی ناسایش و لیکۆلینه وه کانی
Services to buildings and landscape activities	9	0	0	6	6	62	36	26	145	چالاکييه کانی پیشه کش کردنی خزمه تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوینه کان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	3	40	46	چالاکييه کارگیریه کانی نویسنکه کان و چالاکييه کانی پشتیوانی کردن له نویسنکه کان و چالاکييه کانی تری پشتیوانی کردن له کاره کان
Total	14	0	0	6	7	85	55	264	431	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										بهرپوه بردنی گشتی و بهرگری کردن، و دلنیا یی کۆمه لایه تیی به زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کارگیریه یی گشتی و بهرگری کردن، و دهسته بهری کۆمه لایه تیی به زۆر
Total	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کۆ

خشته 4 - ژماره دایره زراوه کان له پارېزگای ههولیر به پیتی ژینگه، ژماره دایره کارکره کانیان و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره دایره کارکره کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیر کردن
Education	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	فیر کردن
Total	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکسیهکانی یواری ته ندروستی مرؤف و کاری کۆمه لایه تی
Human health activities	25	0	2	17	40	182	107	1236	1609	چالاکسیهکانی په یوه ندریدار به ته ندروستی مرؤف
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	8	19	چالاکسیهکانی چاودیری کردن له گه ل مانوه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	45	22	19	90	چالاکسیهکانی کاری کۆمه لایه تی، به بی مانوه
Total	27	0	2	18	42	234	132	1263	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونه ر و خوشگوزهرانی و کات به سه ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	11	99	120	چالاکسیهکانی نوینگری و هونه رکان و چالاکسیهکانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	11	11	60	95	چالاکسیهکانی کتبخانه و پاریزراوه کان و موزه خانه و چالاکسی تری روشنییری
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	9	10	چالاکسیهکانی قوما رکردن و گرهوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	48	62	235	357	چالاکسیهکانی وهرزشی و خوشگوزهرانی و کات به سه ر بردن
Total	22	0	0	1	5	67	84	403	582	کۆ
Other Service Activities										چالاکسیهکانی تری خزمه تگوزاری
Activities of membership organizations	377	0	0	14	22	361	554	1008	2336	چالاکسیهکانی نه و ریکخواوانی خاوه ن نه ندامن
Repair of computers and personal and household goods	6	0	0	0	0	8	2	661	677	چاککردنه و نامالیه کان
Other personal service activities	28	0	0	0	0	5	29	1482	1544	چالاکسیهکانی تری خزمه تگوزاری به تاکه که سییه کان
Total	411	0	0	14	22	374	585	3151	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نه و چالاکسیهکانی بزوی زیان که سوود له که سه کان وهرده گرن، و نه وانه ش که له یواری به ره هم هینانی کال و خزمه تگوزاری به جیا نه کراوه کان بۆ به کارهینانی تاییه تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	0	0	0	1	1	7	11	نه و چالاکیه بزوییهانی خیزان که که سانی که به کاردهمین بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه جیا نه کراوهکانی به ره هم هینانی کال و نه و خزمه تگوزارییهانی که خیزان بۆ به کارهینانی تاییه ت سودیان ئی وهرده گرنیت
Total	2	0	0	0	0	1	1	8	12	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جۆری چالاکی نابه‌ووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکی نابه‌ووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکییه‌کانی نه‌و ده‌سته و رێکخراوانه‌ی دادوه‌ریی نیشتمانی ناپانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	15	28	چالاکییه‌کانی رێکخراو و ده‌سته نێوه‌وله‌تی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بایۆزخانه و کونسولگهریه‌ بیانییه‌کان
Total	3	0	0	0	0	2	8	15	28	کۆ
Not Stated	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111	نادیار
Total	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	9251	2	9	203	483	3491	3948	61686	79073	کۆی گشتیی پارێزگای هه‌ولێر

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکی ناپووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی ناپووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate \ Urban										پارێزگای هه‌ولێر / شارنشین
Agriculture, Forestry and Fishing										کشتوکاڵ و هۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه‌ ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	25	0	0	0	1	12	16	1129	1183	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ ناژه‌لییه‌کان و راوه‌ کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	2	10	20	هۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	0	0	1	راوه‌ کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینه‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	25	0	0	0	2	20	18	1139	1204	کۆ
Mining and Quarrying										به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	0	0	0	4	6	5	15	ده‌رهێنانی نه‌وتی خاوه‌ و غازێ سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌ کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	4	0	6	10	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	0	0	0	0	0	0	13	28	کۆ
Manufacturing										پیشه‌سازی گۆز درواوه‌کان
Manufacture of food products	17	0	0	0	3	22	120	605	767	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	4	2	17	24	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	802	813	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	0	0	2	18	338	364	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر وپیشه‌سازی جوړی دروستکراوه‌
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌ره‌مه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	179	202	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه‌ و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراوه‌
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	0	0	0	2	1	6	9	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	3	1	20	24	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بته‌په‌تیه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکیى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ	جۆرى چالاکیى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Manufacturing										پێشەسازییە گۆڕدراوەکان
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	11	30	88	131	پێشەسازیى بەرھەمەکانى لاستیک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	0	0	0	2	30	118	166	316	پێشەسازیى بەرھەمەکانى کانزا نافلزپێشەکانى تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	48	55	پێشەسازیى فلزاتى بنچینەیی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	15	0	0	0	0	17	154	1432	1618	پێشەسازیى بەرھەمى کانزای تیکەلە جگە لە مەکیئەکان و کەرەستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	0	2	50	53	پێشەسازیى کۆمپیوتەر و بەروبومە ئەلکترۆنى و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	25	30	پێشەسازیى نامێرە کارەباپێشەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	4	6	36	48	پێشەسازیى کەرەستە و نامێرەکانى پۆلێن نەکراو لە بابەتییى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	1	1	2	پێشەسازیى ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆینەریان ھەیە و تانکەری گەرە و مام ناوەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13	پێشەسازیى ھۆکارەکانى تری گواستەنەو
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	5	11	270	289	دروست کردنى کەل و پەل
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24	پێشەسازییە گۆڕدراوەکانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	0	1	3	4	9	353	370	دروست کردن و ئاوێتەکردنى مەکیئە و نامێرەکان
Total	57	0	0	5	11	115	509	4548	5245	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کارەکانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمییى ھەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	0	0	3	5	24	18	164	221	گەياندى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمییى ھەوا
Total	7	0	0	3	5	24	18	164	221	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروبارى ئاو و چالاکیى ئاوەڕۆکان و بەرئۆبەردى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى
Water collection, treatment and supply	2	0	0	1	3	15	12	81	114	کۆکۆنەو و چارەسەرکردنى و گەياندى ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4	تۆرەکانى زێراب و ئاوەڕۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	7	2	1	18	چالاکیی کۆکردنەوى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى و زنگار بوون و گەرانەوى کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردنى و خزمەتگوزاریی تری بەرئۆبەردى پاشماوەکان
Total	4	0	1	3	6	23	14	85	136	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	15	0	1	1	4	24	25	170	240	درووستکردنى بیناکان
Civil engineering	1	0	2	1	1	9	5	12	31	ئەندازیاریی شارستانی
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	9	221	238	چالاکییە پسپۆزپێشەکانى درووستکردنى
Total	18	0	3	3	6	37	39	403	509	کۆ

خشته 4 - ژماره دمه زراوه كان له پاريزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکه ره کانين و جوړی چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکه ره کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانی تاک و کۆ، چاکرینه دهی هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن لهوانه ی بزوينه ريان هميه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	37	183	5583	5820	بازرگانی تاک و کۆ، چاکرینه دهی هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن لهوانه ی بزوينه ريان هميه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	24	0	0	0	2	51	163	1949	2189	بازرگانی به کۆ، جگه له هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن ی بزوينه ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	256	0	0	4	8	101	386	20215	20970	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره کانی هاتووچۆ کردن ی بزوينه ردار و ماتۆر سیکل
Total	295	0	0	4	12	189	732	27747	28979	کۆ
Transportation and Storage										گواستنه وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	8	15	56	81	گواستنه وهی وشکانی و گواستنه وه له پيی بزوينه وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	3	3	گواستنه وه له پيی ناو (گواستنه وهی ناوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواستنه وهی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	294	0	0	3	4	33	96	2503	2933	کۆگایی کردن و چالاکییه کانی پشتگیری کردن له گواستنه وه
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکی پۆسته و گه یاندنی بهسته کان له ريگای نوينه ره کانه وه
Total	298	1	0	4	8	54	123	2578	3066	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالاکی خزمهتگوزاری مانه وه و خواردن
Accommodation	43	0	0	0	5	69	59	141	317	مانه وه
Food and beverage service activities	21	0	0	1	3	67	187	1592	1871	چالاکییه کانی خزمهتگوزارییه کانی خواردن و خواردنه وه
Total	64	0	0	1	8	136	246	1733	2188	کۆ
Information and Communication										زانیاری و گه یاندن
Publishing activities	0	0	0	1	2	16	10	22	51	چالاکییه کانی بلا و کرده وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	1	2	3	84	91	چالاکییه کانی بهرهمه یانی فیلم و بهرنامه ی تله فزیونی و دهنگه تۆمارکراوه کان و بلا و کرده وهی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکی په خشی رادیو و تله فزیون
Telecommunications	3	0	1	3	3	33	17	85	145	گه یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	22	24	چالاکی بهرنامه نووسی کۆمپیوتهر و شاره زایی راویژگاری و نهی چالاکییه ی په یوه ندیان پیوه همیه
Information service activities	4	0	0	1	2	8	9	21	45	چالاکی خزمهتگوزارییه کانی زانیارییه کان
Total	9	0	1	5	8	60	43	235	361	کۆ

خشته 4 - ژماره دامه زراوه کان له پارېزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکړه کانيان و جوړی چالاکي نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکړمکان No. of Employees								کؤ Total	جوړی چالاکي نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities										چالاکيیه کانی دارایی و چالاکيیه کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	22	7	25	79	چالاکي خزمه تگوزای دارایی جگه له پاردار کردنی بیمه و سندوقه کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پاردارکردنی بیمه و دوپاره کردنه ی بیمه و سندوقه کانی مووچه ی خانه نشینی جگه له دهسته بهری کؤمه لایه تیی بهزؤر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	164	180	چالاکيیه یارمه تیدهرکانی چالاکيیه خزمه تگوزارییه داراییه کان و چالاکيیه کانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	34	9	191	263	کؤ
Real Estate Activities										چالاکيیه کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	9	732	760	چالاکيیه کانی خانوو و زهوی و زار
Total	14	0	0	0	1	4	9	732	760	کؤ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکيیه پیشه یی و زانستی و تهکنیکیه کان
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	10	6	95	116	چالاکيیه یاسایی و چالاکيیه ژمیرباریه کان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	13	25	62	107	چالاکيیه کانی نویسنکه سهره کییه کان، و چالاکيیه راوئژکارییه کان له بواړی بهرئوه بهرنددا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	1	8	4	41	55	چالاکيیه کانی تهلر سازی و ئهندازیاری، و تاقیکردنه ووی تهکنیکی و شیکردنه بهر
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لیکؤلینه ووه و پهره پیدان له بواړی زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لیکؤلینه ووه کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	444	477	چالاکيیه کانی تری پیشه یی و زانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	39	52	چالاکي فئته رنه ری
Total	20	0	0	1	5	52	64	686	828	کؤ
Administrative and Support Service Activities										چالاکيیه کانی خزمه تگوزارییه کارگزیرییه کان و خزمه تگوزارییه پشتیوانه پییه کان
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	4	4	89	99	چالاکيیه کانی بهکری گرتن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکيیه کانی بهکاره نیان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	6	96	107	بریکارییه کانی سهر و ئهوانه ی له بواړی گه شتی ناسمانی کارمه کن و خزمه تگوزارییه کانی شوین گرتن و ئه و
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	8	1	4	13	چالاکيیه کانی ناسایش و لیکؤلینه ووه کان
Services to buildings and landscape activities	2	0	0	3	4	42	20	16	87	چالاکيیه کانی پیشه کش کردنی خزمه تگوزاری بؤ بیناکان و جوانکاری شویننه کان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	2	39	44	چالاکيیه کارگزیرییه کانی نویسنکه کان و چالاکيیه کانی پشتیوانی کردن له نویسنکه کان و چالاکيیه کانی تری پشتیوانی کردن له کارمه کان
Total	7	0	0	3	5	82	34	248	359	کؤ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										بهرئوه بردنی گشتی و بهرگری کردن، و دلنیا یی کؤمه لایه تیی به زؤر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کارگزیری گشتی و بهرگری کردن، و دهسته بهری کؤمه لایه تیی به زؤر
Total	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کؤ

خشته 4 - ژماره دایره زراوه کان له پارېزگای ههولیر به پیتی ژینگه، ژماره دایره کارکره کانیان و جوری چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره دایره کارکره کان No. of Employees								کۆ Total	جوری چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیر کردن
Education	25	0	0	25	169	682	86	87	1074	فیر کردن
Total	25	0	0	25	169	682	86	87	1074	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکسیهکانی یواری تهندروستی مرؤف و کاری کۆمهلايه تي
Human health activities	21	0	2	17	39	127	54	1175	1435	چالاکسیهکانی پهيوهنديدار به تهندروستی مرؤف
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	6	17	چالاکسیهکانی چاودیری کردن لهگهل مانهوه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	42	21	16	83	چالاکسیهکانی کاری کۆمهلايه تي، بهی مانهوه
Total	23	0	2	18	41	176	78	1197	1535	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونهر و خوشگوزهرانی و کات بهسر بردن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	9	93	112	چالاکسیهکانی نوینگهري و هونهرکان و چالاکسیهکانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	10	11	47	81	چالاکسیهکانی کتبخانه و پاريزراوهکان و موزهخانه و چالاکسی تری روشنییری
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	8	9	چالاکسیهکانی قوماکریدن و گرهوکریدن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	47	60	224	343	چالاکسیهکانی وهرزشی وخوشگوزهرانی و کات بهسر بردن
Total	22	0	0	1	5	65	80	372	545	کۆ
Other Service Activities										چالاکسیهکانی تری خزمهتگوزاری
Activities of membership organizations	321	0	0	14	22	317	336	476	1486	چالاکسیهکانی نهو ریکتراوانهی خاوهن نهندان
Repair of computers and personal and household goods	5	0	0	0	0	7	2	652	666	چاککردنهوی نامیرهکانی کۆمپیوتر و کالاکا کهکسی و نامالییهکان
Other personal service activities	25	0	0	0	0	4	28	1401	1458	چالاکسیهکانی تری خزمهتگوزارییه تاکهکسییهکان
Total	351	0	0	14	22	328	366	2529	3610	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نهو چالاکسیهکانی بژیوی زیان که سوود له کهسهکان وهردهگرن، و نهوانهش که له یواری بهرههم هینانی کالاک و خزمهتگوزارییه جیا نهکراوهکان بۆ بهکارهینانی تایبهتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	1	1	7	10	نهو چالاکیه بژیوییهانی خیزان که کهسانیک بهکاردهمین بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه جیا نهکراوهکانی بهرههم هینانی کالاک و نهو خزمهتگوزارییهکانی که خیزان بۆ بهکارهینانی تایبهت سوودیان ئی وهردهگرنیت
Total	1	0	0	0	0	1	1	8	11	کۆ

خشته 4 - ژماره دمه زراوه كان له پاريزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکه ره کانين و جوری چالاکي نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکه ره کانين No. of Employees								کۆ	جوری چالاکي نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکيیه کانی نهو دهسته و ریکخراوانه ی دادوهريی نیشتمانی ناپانگرتنه وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	14	27	چالاکيیه کانی ریکخراو و دهسته نیوده ولته ی و هه ریمایه تیه کان و بالیۆزخانه و کونسولگه ریه بیانییه کان
Total	3	0	0	0	0	2	8	14	27	کۆ
Not Stated	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556	ناديار
Total	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556	کۆ
Erbil Governorate Urban Total	7377	2	8	184	445	2575	2632	45279	58502	کۆ له شارنشینی پاريزگای ههولير

خشته 4 - ژماره دایره زراوه کان له پارېزگای ههولیر به پیتی ژینگه، ژماره دایره کارکړه کانیان و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره دایره کارکړه کانیان No. of Employees								کؤ Total	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیاری Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governoratel \ Rural										پارېزگای ههولیر / گوندنشین
Agriculture, Forestry and Fishing										کشوکال و څوژینه و دایره دارستانه کان و راوه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	99	0	0	0	1	55	331	11438	11924	چالاکسی کشوکالی بهرېووم و بهرهمه ناژولیه کان و راو کردن و خزمه تگوزاری به پیوه دندیداره کان
Forestry and logging	0	0	0	0	0	0	2	1	3	څوژینه و دایره دارستان و برینی داره ته ختمه پیه کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	36	37	راو کردن ماسی و به څوژینه دایره ناویه کان
Total	99	0	0	0	1	55	334	11475	11964	کؤ
Mining and Quarrying										به کانزاکردن و به کاره ځنځانی کانه بهرینه کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0	0	به کانزاکردن خه لوز و لگیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	2	0	1	7	دهره ځنځانی نه ورتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	به کانزاکردن فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	19	58	20	97	چالاکسیه کانزایی تری به کانزاکردن و به کاره ځنځانی کانه بهرینه کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	2	0	0	2	چالاکسیه کانزایی خزمه تگوزاری به کانزاکردن یارمه تیدانی به کانزاکردن
Total	2	0	0	1	1	23	58	21	106	کؤ
Manufacturing										پیشه سازیی گؤز در اوه کان
Manufacture of food products	5	0	0	0	1	5	18	77	106	پیشه سازیی بهرهمه خوراکیه کان
Manufacture of beverages	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه سازیی خوراکیه و بهرهمه کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه سازیی بهرېوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه سازیی کوتان
Manufacture of wearing apparel	0	0	0	0	0	0	0	14	14	پیشه سازیی جل و بهرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه سازیی بهرېوومیه کانزایی پیست و بهرېوومیه کانزایی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	0	1	0	2	1	10	14	پیشه سازیی ته ختمه و بهرېوومیه کانزایی ته په دؤر جگه له پیشه سازیی راخه و پیشه سازیی جوړی دروستکراو
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	له پوش و کهرسته کانزایی هؤنینه و
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	0	0	0	0	2	2	پیشه سازیی کاغذ و بهرهمه کانزایی کاغذ
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	11	5	6	24	چاپکردن و له بهرگرته ووه و هؤکاره کانزایی راگه یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	1	0	1	2	پیشه سازیی خه لوزی کوک و بهرېوومیه نه و تییبه دوباره ووه کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه سازیی کهرسته و بهرېوومیه کیمیا و پیه کان
										پیشه سازیی کهرسته بهرته پیه کانزایی دروستکردنی دهرمان و ناماده کاریه کانزایی دروستکردنی دهرمان

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکیى نابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرەکان No. of Employees								کۆ Total	جۆرى چالاکیى نابوورى
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing										پێشەسازییە گۆڕدراوەکان
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	0	0	0	2	3	8	13	پێشەسازیى بەرھەمەکانى لاستىک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	2	18	25	12	59	پێشەسازیى بەرھەمەکانى کانزا نافلزىیەکانى تر
Manufacture of basic metals	0	0	0	0	0	0	0	4	4	پێشەسازیى فلزاتى بنچینەى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	0	0	3	1	6	65	76	پێشەسازیى بەرھەمى کانزای تىکەلە جگە لە مەکینەکان و کەرەستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	1	3	1	6	پێشەسازیى کۆمپوتەر و بەرھومە ئەلکترۆنى و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	0	1	1	پێشەسازیى نامێرە کارەباىیەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	0	0	0	1	0	2	3	پێشەسازیى کەرەستە و نامێرەکانى پۆلێن نەکراو لە بابەتییى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پێشەسازیى ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزوێنەریان ھەیە و تانکەرى گەرە و مام ناوەند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پێشەسازیى ھۆکارەکانى تری گواستەو
Manufacture of furniture	0	0	0	0	0	6	3	5	14	دروست کردنى کەل و پەل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پێشەسازییە گۆڕدراوەکانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	0	0	0	1	22	24	دروست کردن و ئاوێتەکردنى مەکینە و نامێرەکان
Total	10	0	1	2	6	51	65	230	365	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کارەکانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3	0	0	0	0	4	0	92	99	گەياندى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیى ھەوا
Total	3	0	0	0	0	4	0	92	99	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروبارى ئاو و چالاکیى ئاوەڕۆکان و بەرئۆبەردى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى
Water collection, treatment and supply	5	0	0	0	1	6	4	118	134	کۆکۆنەو و چارەسەرکردنى و گەياندى ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	0	تۆرەکانى زێبار و ئاوەڕۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	0	0	0	1	1	1	3	چالاکیى کۆکردنەوى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى و زنگار بوون و گەرانەوى کەرەستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردنى و خزمەتگوزارى تری بەرئۆبەردى پاشماوەکان
Total	5	0	0	0	1	7	5	119	137	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	0	0	0	0	0	2	4	23	29	درووستکردنى بیناکان
Civil engineering	0	0	0	0	1	4	1	2	8	ئەندازىياریى شارستانی
Specialized construction activities	0	0	0	0	0	0	1	6	7	چالاکییە پسپۆزىيەکانى درووستکردنى
Total	0	0	0	0	1	6	6	31	44	کۆ

خشتەى 4 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێى ژینگە، ژمارەى کارکەرەکانیان و جۆرى چالاکیى ئابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەى کارکەرمەکان No. of Employees								کۆ	جۆرى چالاکیى ئابوورى
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانى تاک و کۆ، چاککردنەوى هۆکارەکانى هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزوینەریان هەمە و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	0	0	0	11	6	203	220	بازرگانى تاک و کۆ، چاککردنەوى هۆکارەکانى هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزوینەریان هەمە و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	2	0	0	0	0	5	16	94	117	بازرگانى بەکۆ، جگە لە هۆکارەکانى هاتووچۆ کردنى بزوینەردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	21	0	0	2	1	86	87	1824	2021	بازرگانى بە تاک، جگە لە هۆکارەکانى هاتووچۆ کردنى بزوینەردار و ماتۆر سیکل
Total	23	0	0	2	1	102	109	2121	2358	کۆ
Transportation and Storage										گواستنەوه و کۆگابى کردن
Land transport and transport via pipelines	0	0	0	0	0	2	0	0	2	گواستنەوهى وشکانى و گواستنەوه لەپێى بۆرییەوه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	1	1	گواستنەوه لە پێى ئاو (گواستنەوهى ئاوى)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنەوهى ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	81	0	0	1	0	12	24	1012	1130	کۆگابى کردن و چالاکىیەکانى پشتگیری کردن لە گواستنەوه
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکى پۆسته و گەياندننى بەستەکان لە رێگای نوینەرەکانەوه
Total	81	0	0	1	0	14	24	1013	1133	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالاکى خزمەتگوزارى مانەوه و خواردن
Accommodation	7	0	0	1	1	9	5	18	41	مانەوه
Food and beverage service activities	4	0	0	1	1	0	12	235	253	چالاکىیەکانى خزمەتگوزارىیەکانى خواردن و خواردنەوه
Total	11	0	0	2	2	9	17	253	294	کۆ
Information and Communication										زانىارى و گەياندن
Publishing activities	1	0	0	0	0	1	0	0	2	چالاکىیەکانى بلاوکردنەوه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	0	0	1	1	3	چالاکىیەکانى بەرهەم مێنانى فیلم و بەرنامەى تەلەفزیۆنى و دەنگە تۆمارکراوەکان و بلاوکردنەوهى مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکى پەخشى راډیۆ و تەلەفزیۆن
Telecommunications	0	0	0	1	1	2	2	25	31	گەياندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکى بەرنامەنووسى کۆمپوتەر و شارەزایى راویژگارى و ئەو چالاکىیانەى پەيوەندیان پێوه هەبە
Information service activities	0	0	0	0	0	1	0	5	6	چالاکى خزمەتگوزارىیەکانى زانباریەکان
Total	2	0	0	1	1	4	3	32	43	کۆ

خشته 4 - ژماره دامه زراوه کان له پارېزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکړه کانيان و جوړی چالاکي نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکړمکان No. of Employees								کؤ	جوړی چالاکي نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Financial and Insurance Activities										چالاکييه کاني دارايی و چالاکييه کاني بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	0	0	0	2	1	0	3	چالاکي خزمه تگوزای دارايی جگه له پاردار کردنی بیمه و سندوقه کاني مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پاردارکردنی بیمه و دوپاره کردنه ی بیمه و سندوقه کاني مووچه ی خانه نشینی جگه له دسته بهری کؤمه لایه تی به زؤر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکييه يارمه تیدهره کاني چالاکييه خزمه تگوزاريه داراييه کان و چالاکييه کاني بیمه
Total	0	0	0	0	0	2	1	1	4	کؤ
Real Estate Activities										چالاکييه کاني خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	0	0	0	0	0	0	2	17	19	چالاکييه کاني خانوو و زهوی و زار
Total	0	0	0	0	0	0	2	17	19	کؤ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکييه پيشه یی و زانستی و تهکنیکييه کان
Legal and accounting activities	0	0	0	0	0	1	0	1	2	چالاکييه ياسایي و چالاکييه ژميرياريه کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	0	0	0	0	2	4	5	11	چالاکييه کاني نوسینگه سهره کييه کان، و چالاکييه راوژکاريه کان له بواړی بهرپوه بهرنددا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	0	0	0	1	2	چالاکييه کاني ته لار سازی و نه نذازیاری، و تاقیکردنه وی تهکنیکی و شیکردنه یوه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکولینه ویوه و پهره پیدان له بواړی زانستی
Advertising and market research	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکولینه ویوه کاني ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	0	0	0	0	0	4	4	چالاکييه کاني تری پيشه یی و زانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	0	0	6	6	چالاکي فیتنه ریری
Total	1	0	0	0	0	3	4	17	25	کؤ
Administrative and Support Service Activities										چالاکييه کاني خزمه تگوزاريه کارگيريه کان و خزمه تگوزاريه پشتيوانه پيه کان
Rental and leasing activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکييه کاني به کړی گرتن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکييه کاني به کاره یانان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	0	1	3	4	بریکاريه کاني سفير و نه رانه ی له بواړی گه شتی ناسمانی کارمه کن و خزمه تگوزاريه کاني شوین گرتن و نه و
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	2	3	2	7	چالاکييه کاني ناسایش و لیکولینه ویوه کان
Services to buildings and landscape activities	7	0	0	3	2	20	16	10	58	چالاکييه کاني پيشه کش کردنی خزمه تگوزاری بؤ بیناکان و جوانکاری شویننه کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	1	1	2	چالاکييه کارگيريه کاني نووسینگه کان و چالاکييه کاني پشتيوانی کردن له نووسینگه کان و چالاکييه کاني تری پشتيوانی کردن له کاره کان
Total	7	0	0	3	2	23	21	16	72	کؤ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										بهرپوه بردنی گشتی و بهرگری کردن، و دلنیا یی کؤمه لایه تی به زؤر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کارگيری گشتی و بهرگری کردن، و دسته بهری کؤمه لایه تی به زؤر
Total	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کؤ

خشته 4 - ژماره دایره زراوه کان له پارېزگای ههولیر به پیتی ژینگه، ژماره دایره کارکره کانیاں و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره دایره کارکره کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیر کردن
Education	38	0	0	3	12	423	303	173	952	فیر کردن
Total	38	0	0	3	12	423	303	173	952	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکسیهکانی یواری تهندروستی مرؤف و کاری کۆمهلهیهتی
Human health activities	4	0	0	0	1	55	53	61	174	چالاکسیهکانی پهیوهندیار به تهندروستی مرؤف
Residential care activities	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکسیهکانی چاودیاری کردن لهگهل مانهوه
Social work activities without accommodation	0	0	0	0	0	3	1	3	7	چالاکسیهکانی کاری کۆمهلهیهتی، بهی مانهوه
Total	4	0	0	0	1	58	54	66	183	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونهر و خوشگوزهرانی و کات بهسهر بردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	0	0	0	0	2	6	8	چالاکسیهکانی نویگهری و هونهرکان و چالاکسیهکانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	0	0	0	1	0	13	14	چالاکسیهکانی کتبخانه و پاریزراوهکان و موزهخانه و چالاکسی تری روشنییری
Gambling and betting activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکسیهکانی قوماکریدن و گرهوکریدن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	0	0	0	1	2	11	14	چالاکسیهکانی وهرزشی و خوشگوزهرانی و کات بهسهر بردن
Total	0	0	0	0	0	2	4	31	37	کۆ
Other Service Activities										چالاکسیهکانی تری خزمهتگوزاری
Activities of membership organizations	56	0	0	0	0	44	218	532	850	چالاکسیهکانی نهو ریکخراوانهی خاوهن نهندان
Repair of computers and personal and household goods	1	0	0	0	0	1	0	9	11	چاککردنهوهی نامیرهکانی کۆمپیوتر و کالاکا کهکسی و نامالییهکان
Other personal service activities	3	0	0	0	0	1	1	81	86	چالاکسیهکانی تری خزمهتگوزارییه تاکهکهسییهکان
Total	60	0	0	0	0	46	219	622	947	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نهو چالاکسیهکانی بژیوی زیان که سوود له کهسهکان وهردهگرن، و نهوانهش که له یواری بهرههم هینانی کالاک و خزمهتگوزارییه جیا نهکراوهکان بۆ بهکارهینانی تاییهتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	0	1	نهو چالاکیه بژیوییهانی خیزان که کهسانیک بهکاردهمین بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه جیا نهکراوهکانی بهرههم هینانی کالاک و نهو خزمهتگوزارییهکانی که خیزان بۆ بهکارهینانی تاییهت سوودیان ئی وهردهگرنیت
Total	1	0	0	0	0	0	0	0	1	کۆ

خشته 4 - ژماره دمه زراوه كان له پاريزگای ههولير به پي ژينگه، ژماره کارکره کانين و جوری چالاکي نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکره مکان No. of Employees								کۆ	جوری چالاکي نابووری
	ناديار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکيیه کانی نهو دهسته و ریکخراوانه ی دادوهری نیشتمانی ناپانگرتیهوه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکيیه کانی ریکخراو و دهسته نیودهولتی و ههزیمایه تییه کان و بالیوزخانه و کونسولگرییه بیانییه کان
Total	0	0	0	0	0	0	0	1	1	کۆ
Not Stated	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555	ناديار
Total	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555	کۆ
Erbil Governorate Rural Total	1874	0	1	19	38	916	1316	16407	20571	کۆ له گوندنشینی پاريزگای ههولير

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
MINISTRY OF PLANNING
KURDISTAN REGION STATISTICS OFFICE

WWW.KRSO.NET